

Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Nogajowej w Czeladzi

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

W CZELADZI

W ROKU 2022

OPRACOWAŁA

Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Marii Nogajowej w Czeladzi
mgr Bożena Podgórska

1. Stan i zmiany w organizacji Biblioteki

1.1. Najważniejsze problemy w działalności Biblioteki, osiągnięcia i sukcesy, co utrudniało pracę?

Największym osiągnięciem, a jednocześnie problemem i utrudnieniem w działalności biblioteki w trakcie ubiegłego roku był generalny remont i modernizacja budynku Biblioteki Głównej wraz z montażem windy. Miał on na celu dostosowanie bazy infrastrukturalnej biblioteki do współczesnych standardów obiektów użyteczności publicznej i polegał na montażu windy, zamontowaniu ekologicznego źródła ciepła w postaci pompy i paneli fotowoltaicznych, a także nowej aranżacji przestrzeni wewnątrz biblioteki. Jego efektem jest polepszenie estetyki i funkcjonalności pomieszczeń, komfortu pracy i korzystania dla użytkowników. Zainstalowana winda uczyniła cały budynek dostępny dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i dla rodziców z małymi dziećmi w wózkach.

Kolejnym dużym sukcesem biblioteki było otrzymanie dofinansowania z budżetu państwa na realizację czterech projektów: *Czym skorupka za młodu nasiąknie...*, *(F)RAPująca literatura!*, *Teatralne Wierszowanki* oraz *Słowińskie ścieżki*. Były one skierowane do różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli) oraz społecznych (dzieci, dzieci i młodzież niepełnosprawni, seniorzy) Łączna wartość dofinansowania projektów wyniosła 41.000 zł, a wkład własny biblioteki – 11.000 zł.

Do sukcesów placówki zaliczyć można także pozyskanie do bibliotecznych zbiorów kilkudziesięciu tytułów książek ukraińskich (m.in. jako darowizny od Biblioteki Śląskiej) z przeznaczeniem na potrzeby działalności kulturalnej, a w szczególności - udostępnianie ich obywatelom Ukrainy chroniącym się na terenie Polski w związku z agresją Federacji Rosyjskiej.

Dużym utrudnieniem w pracy Biblioteki w 2022 roku był wspomniany już remont i modernizacja Biblioteki Głównej. Z tego powodu od 30 maja do 5 grudnia wszystkie agendy Centrali były nieczynne dla użytkowników. Aby złagodzić im nieco te niedogodności, przed planowanym zamknięciem Biblioteki Głównej czytelnicy mogli wypożyczyć znacznie więcej książek niż zazwyczaj. Poza tym byli zachęceni do korzystania w oferty wszystkich filii czeladzkiej księżnicy.

Remont stanowił również przeszkodę w realizacji niektórych projektów i spotkań cyklicznych (np. spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki) organizowanych przez bibliotekę w tym czasie. Zaplanowane spotkania musiały odbyć się w pomieszczeniach należących do innych jednostek miejskich. Zrezygnowano z organizacji Nocy Bibliotek, warsztatów Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich i

spotkań podróźniczych organizowanych we współpracy z Oddziałem PTTK w Sosnowcu.

1.2. Zmiany w dokumentach organizacyjnych i ich zakres w stosunku do stanu w 2020 r. (np. w statutach, regulaminach, instrukcji kancelaryjnej, dokumentacji związanej z ochroną danych osobowych).

W roku sprawozdawczym nastąpiły następujące zmiany w dokumentach organizacyjnych biblioteki:

- ✓ Zarządzenie nr 1/2022 z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie: wprowadzenia w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Nogajowej w Czeladzi Procedury Przeciwdziałania Mobbingowi,
- ✓ Zarządzenie nr 7/2022 z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu przeprowadzenia zbiórki publicznej o numerze 2022/1467/KS w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Nogajowej w Czeladzi na Zakup nowości wydawniczych na użytek czytelników - Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Nogajowej w Czeladzi,
- ✓ Zarządzenie nr 11/2022 z dnia 22 kwietnia 2022 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Przeglądu „Czeladzkie Talenty 2022” 25.04 – 24.05.2022 r.

1.3. Czy istnieją zagrożenia, a może własne plany dotyczące zmian w sieci bibliotecznej w 2023 r. (np. łączenie lub likwidacja filii, połączenie biblioteki z inną instytucją?)

Nie dotyczy

1.4. Nagrody, wyróżnienia otrzymane przez Bibliotekę i bibliotekarzy w 2022 r. (kto przyznał, za co?).

Za swą aktywność oraz udział w akcjach ogólnopolskich Biblioteka otrzymała następujące nagrody i podziękowania:

- ✓ list od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z podziękowaniami za udział i współtworzenie Narodowego Czytania,
- ✓ certyfikat Instytutu Książki za udział i koordynację projektu *Mała książka – wielki człowiek*,
- ✓ podziękowania od Dyrektora Muzeum Żydów Polskich POLIN za udział w Akcji Żonkile, upamiętniającej 79. rocznicę wybuchu powstania w getcie,
- ✓ medal 30-lecia Fundacji WOŚP za organizację miejskiego sztabu WOŚP.

1.5. Dostępność usług bibliotecznych w soboty – czy biblioteka pracuje w soboty, problemy ze zmianą organizacji pracy biblioteki w ciągu tygodnia, poziom czytelnictwa w soboty. Ocena dostępności biblioteki w soboty. Czy biblioteka, która nie pracuje w soboty rozważa otwarcie placówki w ¼ sobót w roku, aby spełnić kryteria przystąpienia do dotacji na zakup i zdalny dostęp do nowości w 2023?

Wszystkie agendy mieszczące się w Bibliotece Głównej oraz Filia nr 2 są dostępne dla czytelników przez dwie soboty w miesiącu w godz. 9.00 – 15.00 (6 godzin). Informacje o sobotach pracujących w danym miesiącu są dostępne w bibliotece, na stronie internetowej biblioteki i na jej profilu na Facebooku. Czytelnicy informują się również telefonicznie. Biblioteka nie może pracować większej ilości sobót w ciągu miesiąca ze względów organizacyjnych – nie ma wystarczającej liczby pracowników merytorycznych do pracy w każdą sobotę.

W 2022 roku w okresie od początku czerwca do końca listopada Biblioteka Główna nie pracowała w soboty ze względu na remont i modernizację budynku. W tym czasie Filia nr 2 pracowała w soboty według wcześniej ustalonego harmonogramu. Dostępność biblioteki przez 2 soboty w miesiącu wydaje się być wystarczająca. Praca w soboty nie powoduje większych problemów z organizacją pracy agend w ciągu tygodnia.

Poziom czytelnictwa w soboty jest zdecydowanie mniejszy niż w ciągu tygodnia, w trakcie dyżuru sobotniego placówki odwiedza od 10 do 30 czytelników.

2. Zmiany w sieci. Modernizacja bazy lokalowej

2.1. Utworzenie nowych filii, punktów bibliotecznych, nowe komórki organizacyjne (lokalizacja, wyposażenie)

W 2023 r. planowane jest otwarcie Mediateki, która będzie nową siedzibą Filii nr 5. Filia będzie usytuowana w dawnej cechowni KWK „Saturn” i powstaje dzięki dotacji z Unii Europejskiej na remont dawnych pokopalnianych struktur. Do zbiorów placówki zostanie przeniesiony księgozbiór ze zlikwidowanej w 2020 r. Filii nr 4. W nowych pomieszczeniach Filia nr 5 będzie miała możliwość rozszerzenia swojej podstawowej działalności. Planowane jest stworzenie różnorodnej oferty spędzania czasu wolnego w formie ogólnodostępnych zajęć literackich, plastycznych, muzycznych, teatralnych, ruchowych, komputerowych dla różnych grup wiekowych (w tym osób starszych). Młodzi czytelnicy będą mogli skorzystać ze znajdujących się w filii multimediiów, gier planszowych, interaktywnych paneli zabaw, klocków konstrukcyjnych i edukacyjnych.

We wrześniu 2022 r. złożono do Dyrektora Biblioteki Śląskiej w Katowicach pismo z prośbą o wyrażenie opinii na temat możliwości dokonania zmian w adresie Filii

nr 5 w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Nogajowej w Czeladzi. W odpowiedzi uzyskano pozytywną opinię.

2.2. Likwidacja filii, punktów bibliotecznych, połączenia placówek (przyczyny).

Czy pandemia spowodowała trwale zamknięcie placówek filialnych?

W 2022 roku nie została zamknięta żadna placówka filialna.

2.3. Zakupy nowych sprzętów, urządzeń technicznych (o wartości powyżej 1000 zł) znacząco poprawiających jakość pracy i estetykę pomieszczeń (przykłady).

W roku sprawozdawczym biblioteka zakupiła wielofunkcyjne urządzenie biurowe (kserokopiarka, skaner), krzesła do stanowisk komputerowych, krzesła składane do wykorzystania w czasie imprez organizowanych w bibliotece. Z myślą o osobach słabosłyszących w Czytelni Naukowej zainstalowano pętlę indukcyjną. Ponadto dla Kopalni Kultury zakupiono system nagłośnienia scenicznego – mikrofony bezprzewodowe. Łączna wartość powyżej wymienionych zakupów wyniosła 53.780,73 zł.

2.4. Modernizacja lokali bibliotecznych – nowe lokale, adaptacje, przykłady największych remontów i ich zakres, czy zaszły w ciągu roku jakieś zmiany w zakresie przystosowania lokali bibliotecznych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W okresie od 05.04.2022 r do 29.12.2022 r. w budynku Biblioteki Głównej prowadzono prace modernizacyjne związane z realizacją zadania „Modernizacja budynku Miejskiej Biblioteki Głównej im. Marii Nogajowej w Czeladzi wraz z montażem windy”. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0, Priorytet 2, Kierunek Interwencji 2.1. „Infrastruktura bibliotek 2021-2025”. Wysokość przyznanej bezzwrotnej dotacji wyniosła 995.000 zł, z czego 200.000 zł nie zostało wykorzystane z uwagi na termin ich wykorzystania przypadający do końca 2021 r. Na realizację zadania MBP uzyskała w 2022 r. ze środków budżetu Miasta Czeladź kwotę 840.000 zł.

Prace w ramach zadania obejmowały:

- roboty budowlane tj. roboty wyburzeniowe części ścian wewnętrznych i ślusarki, demontaż fragmentów stropów, budowa szybu windy, budowa ścianek działowych, montaż nowych drzwi i okien wewnętrznych aluminiowych, płytkowanie, wymianę wykładzin podłogowych, malowanie pomieszczeń,
- roboty instalacyjne tj. rozbiórka inst. elektrycznych, montaż nowej instalacji elektrycznej oświetlenia i opraw, wykonanie zasilania technologii windy i oświetlenia szybu, instalacje słaboprądowe, instalacje sanitarne tj. klimatyzacja,

- zakup windy z montażem.

Podjęte działania tj. montaż windy, wyposażenie obiektu w system klimatyzacji, wymiana niezbędnej instalacji elektrycznej, oraz wykonanie pozostałych prac ogólnobudowlanych m.in. w zakresie aranżacji wnętrz miały na celu poprawić funkcjonalność budynku, a przede wszystkim zlikwidować istniejącą barierę architektoniczną i umożliwić m.in. osobom z niepełnosprawnością ruchową, seniorom łatwy dostęp do organizowanych w bibliotece działań, które odbywają się na poziomach +1 i -1. Zainstalowano również pętle indukcyjną umożliwiającą rozumienie mowy w niesprzyjających warunkach akustycznych czytelnikom słabosłyszącym.

W dniu 05.12.2022 roku odbyło się oficjalne otwarcie Centrali MBP. Mieszkańcy uzyskali dostęp do zbiorów bibliotecznych w nowej funkcjonalnej przestrzeni.

Prowadzone po 05.12.2022 roku prace modernizacyjne związane były z instalacją pompy ciepła i nie kolidowały z udostępnieniem pomieszczeń dla czytelników.

2.5. Panele fotowoltaiczne oraz inne sposoby oszczędzania energii elektrycznej – czy biblioteka założyła panele w rok 2022 lub planuje założyć w roku 2023?

W ramach realizowanego zadania „Modernizacja budynku Miejskiej Biblioteki Głównej im. Marii Nogajowej w Czeladzi wraz z montażem windy” przeprowadzone zostały:

- I. „Budowa instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czeladzi – zaprojektuj i wykonaj”. Prace związane z budową instalacji fotowoltaicznej obejmowały:
 - a. przeprowadzenie inwentaryzacji architektonicznej w zakresie niezbędnym dla realizacji projektu,
 - b. sprawdzenie opinii technicznej stanowiącej załącznik do niniejszego PFU,
 - c. ocenę stanu technicznego konstrukcji dachowej w kontekście planowanego montażu instalacji fotowoltaicznej,
 - d. przeprowadzenie inwentaryzacji istniejących urządzeń sieci elektroenergetycznej budynku,
 - e. sporządzenie planu rozmieszczenia paneli na powierzchni dachu,
 - f. dostosowanie instalacji odgromowej budynku uwzględniające zamontowane elementy instalacji fotowoltaicznej,
 - g. uzyskanie niezbędnych warunków przyłączenia,
 - h. opracowanie dokumentacji technicznej,

- i. przeprowadzenie niezbędnych procedur formalno-prawnych i uzyskania wymaganych zgód, zezwoleń, postanowień bądź decyzji administracyjnych,
- j. opracowanie STWiOR,
- k. opracowanie kosztorysów inwestorskich i przedmiarów,
- l. zastosowanie ekonomicznych i energooszczędnych rozwiązań,
- m. zakupienie niezbędnych materiałów i zrealizowania dostaw,
- n. realizację niezbędnych robót budowlanych i instalacyjnych,
- o. ochronę poszycia dachu z uwagi na okres gwarancji związany z jego wykonaniem,
- p. uruchomienie zabudowanych urządzeń i wykonanych instalacji,
- q. wykonanie dokumentacji powykonawczej.

Prace zostały w pełni wykonane. Po podpisaniu umowy z Tauronem system fotowoltaiki został uruchomiony.

- II. „Zaprojektowanie i wykonanie modernizacji źródła ciepła z kotłowni olejowej na kotłowni olejową z pompą ciepła w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czeladzi”. Prace związane z modernizacją kotłowni obejmowały:
 - a. montaż powietrznej pompy ciepła oraz zbiornika buforowego,
 - b. montaż instalacji rurowych,
 - c. izolacje termiczną rurociągów i armatury,
 - d. położenie okablowania do podłączenia pomp ciepła,
 - e. podłączenie urządzeń do istniejącej instalacji,
 - f. montaż zasilania elektrycznego, automatyki i sterowania układu,
 - g. montaż czujników temperatury,
 - h. wykonanie włączenia do istniejącego układu,
 - i. wykonanie prac pomocniczych budowlanych (przebiecia, otwory montażowe, przejścia instalacyjne przez przegrody budowlane, wypełnienie otworów oraz odtworzenie i naprawa części uszkodzonych wypraw (elementów wykończeniowych) podczas wykonywania robót budowlanych),
 - j. przeprowadzenie rozruchu instalacji i sprawdzenie poprawności działania,
 - k. kontrole, próby, uruchomienie i regulacja instalacji,
 - l. budowę zasilania pompy ciepła z nowo budowanej rozdzielnicy dla instalacji PV poprzez dobór kabla zasilającego wraz z zabezpieczeniami,

- m. wymianę WLZ na odcinku od skrzynki ZK zabudowanej na elewacji budynku do tablicy licznikowej wewnątrz budynku dobranego do zapotrzebowania mocy,
- n. inne niewyszczególnione prace niezbędne do prawidłowego funkcjonowania całej instalacji.

Budowa instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku oraz wykonanie modernizacji źródła ciepła - z kotłowni olejowej na kotłownię olejową z pompą ciepła miały na celu zwiększenie funkcjonalności obiektu i uzyskanie dostępu do alternatywnych źródeł energii.

3. Komputeryzacja

3.1. **Stosowany system biblioteczny** - Sowa SQL Standard (wersja 22.01.03)

3.2. **Czy biblioteka tworzyła własne bazy danych (oprócz katalogu księgozbioru)?**

Proszę je wymienić, wskazać czy były współtworzone z innymi instytucjami i podać liczbę dokumentów, jaką zawierały.

3.2.1. Bibliograficzne

- bibliografia Czeladzi
- dostępna online

3.2.2. Faktograficzne, pełnotekstowe (w tym biblioteki cyfrowe)

- dokumentacja zdjęć na CD - udostępniana na miejscu
- współpraca ze ŚBC (dokumentacja zdjęć, wydawnictwa zwarte i ciągłe, kroniki szkół oraz druki okazjonalne dotyczące historii miasta i regionu) - dostępna online

3.2.3. Czasopisma elektroniczne

- INFORLEX Administracja Premium online - udostępniana na miejscu

3.2.4. Inne

3.3. **Proszę podać liczbę otwarć dokumentów w poszczególnych bazach**

liczba wyświetleń publikacji z biblioteki cyfrowej - 2.800

3.4. **Ilu czytelników skorzystało z poszczególnych baz danych**

liczba odsłon strony internetowej - 2.755

3.5. **E-usługi oraz nowe technologie**

3.5.1. Oferta mediów elektronicznych w 2022 roku

- cykl spotkań podróżniczych online (Marcin Grabiński),

- w Tygodniu Bibliotek zabawa czytelnicza online *Kto to powiedział?* (z jakiej książki i jaki bohater),
- w Tygodniu Bibliotek zabawa czytelnicza online *Typy czytelnika*,
- kontynuacja uczestnictwa w realizacji zadania z Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego „Książki online dla każdego” (mieliśmy do czerwca dostęp do 22 kodów miesięcznie) - e-booki nowe technologie wykorzystywano w pracy z czytelnikiem (np. tablety, roboty, tablice multimedialne itd.).

3.5.2. **Inne, niewymienione wcześniej e-usługi w bibliotece (komunikacja z czytelnikami, bazy, zbiory, wirtualne zwiedzanie, kody QR, kursy, inne)? Do kogo były adresowane? Kto z nich najczęściej korzystał? Jakie było zainteresowanie tymi usługami?**

- zajęcia literacko-plastyczne: *Bajki o zwierzętach – książki z rozszerzoną rzeczywistością*. Cele zajęć to poznanie pojęcia rozszerzonej rzeczywistości (AR) i sposobu jej wykorzystania w książkach, poznanie różnicy pomiędzy rzeczywistością rozszerzoną a wirtualną, wykorzystanie kolorowanek zawierających kody QR (np. QuiverVision). Kody QR w książkach to rozwiązanie pozwalające np. odsłuchać tekst książki czytany przez lektora, przenieść się do źródeł internetowych poszerzających wiedzę z danego tematu czy obejrzeć występ orkiestry, o której mowa jest w publikacji. Papierowa książka staje się audiobookiem, którego można wysłuchać. Teksty zakodowane w QR kodach można odczytać i rozszyfrować przy użyciu różnych czytników (komputer z kamerą, tablet lub smartfon z odpowiednią aplikacją), bibliotekarze podczas zajęć wykorzystali własne smartfony i książki, będące własnością Biblioteki.

3.6. **Istotne zmiany, inwestycje itp. w zakresie komputeryzacji w 2022 roku**

W 2022 roku nie było takich zmian.

3.7. **Plany na rok 2023 w zakresie komputeryzacji:**

W związku z planowanym przeniesieniem Filii nr 5 do nowego lokalu i jej działalnością jako Mediateka planowany jest zakup:

- 2 dodatkowych licencji do bibliotecznego systemu SowaSQL Standard,
- 1 komputera dla osób z niepełnosprawnościami,
- 5 komputerów,
- 2 laptopów,
- 2 drukarek,
- Skanera,
- Kserografu,

- 2 czytników kodów kreskowych,
- klawiatury i myszy gamingowych,
- 3 czytników e-booków,
- Klawiatury Big Keys,
- Myszy Big Track.

4. Zbiory biblioteczne

4.1. **Polityka gromadzenia zbiorów książkowych, nieksiążkowych (książki elektroniczne), preferencje.**

Z budżetu miasta na zakup nowości w 2022 r. przeznaczono zaledwie 23.000 zł (czyli o 13.000,00 zł mniej w porównaniu z rokiem 2021).

Otrzymany grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyniósł 5.750 zł. (miasto znajduje się w trzeciej, najwyższej grupie pod względem dochodu na 1 mieszkańca i po przeliczeniu otrzymaliśmy grant mniejszy o 17.188 zł w porównaniu z rokiem 2021).

Przy tak niskim budżecie na zakup nowości wydawniczych trudno mówić o jakiegokolwiek polityce zakupu. Dodatkowo od połowy roku nastąpił systematyczny wzrost cen książek i audiobooków. Przeciętna cena detaliczna powieści wzrosła w ciągu 2022 roku od 32,40 zł do 49,90 zł. Mimo wynegocjowanych w hurtowniach wysokich upustów od cen detalicznych książek (36% do 48%), zakup nowości wydawniczych ulegał dużej weryfikacji (zakupiono 1.533 wol. mniej pozycji książkowych w porównaniu z rokiem 2021).

Zakupiono najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły i ukazujące się bestsellery oraz starano się uzupełnić kontynuacje najczęściej wypożyczanych serii.

W roku bieżącym pozyskano sponsora dzięki któremu można było w minimalnym stopniu poszerzyć ofertę księgozbioru Wypożyczalni dla Dorosłych i Oddziału dla Dzieci i Młodzieży (przybyło 80 wol. zakupionych za kwotę 3.237,00 zł).

Zakupiono m.in.: Małgorzata Czapczyńska, Marcin Ziętkiewicz *Chcesz cukierka idź do Gierka: wspomnienia z dzieciństwa w złotej dekadzie gierkowskiej*, Paulina Tyszkowska *Opowieści z trzepaka: krótka historia jednego zdjęcia*, Sara Gay Forden *Dom Gucci: potęga mody, szaleństwo pieniędzy, gorycz upadku*, Marcin Kącki *Maestro: historia milczenia*, Linda Polman *Karawana kryzysu: za kulisami przemysłu pomocy humanitarnej*, Aneta Pawłowska-Krać *Głośnik w głowie: o leczeniu psychiatrycznym w Polsce*, Anna Sawińska *Przesłonięty uśmiech: o kobietach w Korei Południowej*, Magdalena Ogórek *Kat kłania się i zabija*, Gulbahar Haitiwaji *Ocalała z chińskiego gułagu*, Marcus Luttrell *Piekiło Afganistanu*, Magda i Piotr Mieśnik

Jesionka dla trupa: reportaż o tym, co robią z nami po śmierci, Rafał Dajbor *Mój mąż jest z zawodu dyrektorem czyli Jak u Barei 2*, Mariusz Surosz *Ach, te Czeszki!*, Dawid Góra *WOPR: życiu na ratunek*, Adrian Tinniswood *Brytyjska monarchia od kuchni*, Anna Malinowska *Od Katowic idzie słońce*, Karolina Domagalska *Nie przepraszę, że urodziłam: historie rodzin In vitro*, Urbex History *Wchodzimy tam, gdzie nie wolno* oraz *Wchodzimy do skażonej strefy*.

Powiększono ofertę biografii m.in.: Jan Englert, Kamila Drecka *Bez oklasków*, Marcin Wójcik, Michał Wójcik, Waldemar Wilkołek *Ani Mru Mru: o dwóch takich co było ich trzech*, Włodzimierz Szaranowicz: *Szaranowicz: życie z pasją*, Sławomir Koper *Żony bogów: muzy wielkich literatów [Gombrowicz, Mrożek, Miłosz, Witkacy, Iwaszkiewicz]*, Jan Matti Dollbaum, Morgan Lallonet, Ben Noble Nawalny: *Nemesis Putina: Przyszłość Rosji*, Krzysztof Tomasik *Poli Raksy twarz*, Agata Tuszyńska *Żongler: Roman Gary*, Dorota Kolak *Skąd ja panią znam*, Andrew Morton *Elżbieta i Małgorzata: prywatny świat siostr Windsor* oraz *Wiktor Bater: wesoly rajski ptak: ostatnie rozmowy, artykuły, wywiady* w opracowaniu Izoldy Kiec i Jaremy Jamrożak.

Dla miłośników podróży kupiono m.in. Arkady Paweł Fiedler *Maluchem przez Afrykę*, Aleksandra Seghi *To jest Italia!*, Aldekoa Xavier *Dzieci Nilu: reporterska podróż przez Afrykę*, Magdalena Żelazowska *Nowy Jork: opowieści o mieście*, Maciej Falkowski *Armenia: obieg zamknięty*, Grzegorz Kapła *Mekong przed końcem świata* oraz *Nad rzeką, której nie ma: podróż przez Amerykę Południową od Miraflores do Rio*, Wiesława Izabela i Krzysztof Rudź *W krainie kondorów*, Iwona Massaka *Szczegóły: rzecz o Gruzji*, Aldona Hartwińska, Milena Zaremba *Szwecja: gdzie Wiking pije owsiane latte*, Kinga Kocimska *Japonia: notatki z podróży*, Wojciech Jagielski *Druga strona świata* oraz Marta Hopper-Gilles *Oslo: miasto które oddycha*.

Zwolennicy gór i wypraw górskich mogli wyruszyć na szlaki z książkami: Krzysztofa Wielickiego *Solo: moje samotne wspinaczki*, Maxa Cegielskiego *Nazywam się Czogori* oraz Elżbiety Sierdzińskiej *Wanda Rutkiewicz: jeszcze tylko jeden szczyt*.

W roku sprawozdawczym ukazało się sporo powieści nawiązujących do okresu II wojny światowej. Zakupiliśmy m.in.: Georgia Kauffman *Krawcowa z Paryża*, Kelly Rimmer *Sierota z Warszawy*, Kate Quinn *Kod Róży* oraz *Oko snajperki*, Agnieszka Jeż *Dziewczyna z Woli*, Aneta Krasińska *Nauczycielka z getta*, Kate Hewitt *Dziewczyna z Berlina* oraz *Wybór siostr*, Wiktoria Gische *Siostra nazisty*, Magda Knedler *Naręczona z powstania*, Steve Matthews *Sekretny pokój w Auschwitz*.

Dla dorosłych kupowano najnowsze tytuły polskich autorów: Iwony Banach, Klaudii Bianek, Katarzyny Bondy, Kasi Bulicz-Kasprzak, Ewy Cieleisz, Romy J. Fiszer, Ewy Formella, Izabelli Frączyk, Zuzanny Gajewskiej, Gabrieli Gargaś, Doroty

Gąsiorowskiej, Albeny Grabowskiej, Hanny Greń, Agnieszki Jeż, Joanny Jax, Agnieszki Janiszewskiej, Anny Kańtoch, Mirosławy Karety, Anny Karpińskiej, Magdaleny Knedler, Agaty Kołakowskiej, Magdaleny Kordel, Renaty Kosin, Agnieszki Krawczyk, Agnieszki Lis, Katarzyny Magier, Katarzyny Michalak, Doroty Milli, Krystyny Mirek, Klaudii Muniak, Agnieszki Olejnik, Marii Paszyńskiej, Agaty Przybyłek, Katarzyny Puzyńskiej, Olgi Rudnickiej, Wioletty Sawickiej, Małgorzaty Oliwii Sobczak, Nataszy Sochy, Magdy Stachuli, Edyty Świętek, Pauliny Świst, Magdaleny Wala, Małgorzaty Wardy, Sabiny Waszut, Weroniki Wierzchowskiej, Magdaleny Witkiewicz, Marty Zaborowskiej oraz Tomasza Bartosiewicza, Przemysława Borkowskiego, Tomasza Brewczyńskiego, Wojciecha Chmielarza, Maxa Czornyj, Ryszarda Ćwirleja, Jacka Galińskiego, Grzegorza Kapli, Piotra Kościelnego, Marka Krajewskiego, Roberta Małeckiego, Marcina Margielewskiego, Marcela Mossa, Remigiusza Mroza, Jędrzeja Pasierskiego, Przemysława Piotrowskiego, Aleksandra Rogozińskiego, Marka Stelara, Michała Śmielaka, Vincentego V. Severskiego, Zbigniewa Zborowskiego.

Literaturę zagraniczną reprezentują autorzy m.in.: Simon Beckett, Michael Bussi, Jack Carr, Chris Carter, Mery Higgins Clark, Ann Cleeves, Georgina Cross, Sarah A. Denzil, Lisa Gardner, Tess Gerritsen, Lisa Gray, Cristin Harmel, Alex Kava, Aleksandra Marinina, Jojo Moyes, J.D. Robb, Nora Roberts, Nicolas Sparks, Erica Spindler, C.L.Taylor, Samantha Young, Ruth Ware, Sue Watson.

Dla zwolenników kryminalnych powieści pisarzy skandynawskich, zakupiono pozycje: Jussi Adler-Olsen, Samueli Bjork, Cilli & Rolfa Borjlind, Camilli Grebe, Camilli Lackberg, Jo Nesbo, Anne B. Ragde, Eriki Axl Sund.

Miłośniczkom literatury historycznej i „kobiecej” przybyły książki poczytnych autorek: Melisy Bell, Lisy Kleypas, Lesley Lokko, Guillaume Musso, Santy Montefiore, Lucindy Riley, Katarzyny Ryrych, Danielle Steel, Lisy Scottoline, Weroniki Wierzchowskiej.

Dla odbiorców fantastyki zakupiono książki między innymi: Petera V. Bretta, Michała Gołkowskiego, Marcina Mortki, Andrzeja Pilipiuka, Adama Przechrztę, Stephen Kinga i Andrzeja Ziemiańskiego.

Zbiory biblioteki wzbogaciły się w tym roku o pozycje pisarzy pochodzących z Czeladzi. Byli to:

- Magdalena Majcher: *Małe zbrodnie, Najgorszy dom, Finalistka*
- Przemek Corso: *Opowieści z Białej Doliny*
- Barbara Gruszka-Zych: *Dla*

Zakup literatury dziecięcej i młodzieżowej podlega dużej selekcji. Kontynuowane są m.in. cykle dla młodzieży: *A to historia*, *Bohaterowie Magicznego Drzewa*, *Ignacy i Mela na tropie złodzieja*, *Dziennik Cwaniaczka*, *Zwiadowcy*, *Brygada Brawurowych Kur*, *Zbrodnia niezbyt elegancka*, *Drużyna*, *Mazurscy w podróży*.

Zakupiono także współczesną literaturę o problemach młodzieży: Florence Gonsalves *Drogi wszechświecie*, Sophie Gonzales *Perfekt on paper*, Martyna Szubert: *Wszystkie nasze sekrety*, *Wszystkie nasze kłamstwa*, Envico Galiano *Jeszcze będziemy szczęśliwi*, Wojciech Polański *Wyświetleni*, Marcel Moss *Mój ostatni miesiąc*, Sarah Essen *Druga szansa*, Klaudia Bianek *Niebo nad głową*, Cyntia Murphy *Wygraj, przegraj, zabij, zgiń*.

Z książek przygodowych i z pogranicza fantastyki przybyły cykle: Hiro Kamigaki *Detektyw Pierre w labiryncie*, Max Czornyj *Zagadkowi Agenci*, Adam Faber *Saga rodu Bies*, Elizabeth Lim *Krew gwiazd*, Brandon Mull *Pięć królestw*, Ada Tulińska: *Dotyk Północy*, *Oddech Wschodu* i *Krzyk Południa*, Sophie Anderson *Zaczarowany zamek*, V. E. Schwab *Mroczna krypta*.

Kontynuowano cykle serii komiksów: *Czarolina*, *Garfield*, *Kaczogród*, *Figiel i Fluffy*, *Kajko i Kokosz*, *Sisters*, *Usagi*. Dokupiono również nowe serie, które poszerzyły ofertę komiksów: *Ernest i Rebeka*, *Kamila i konie*, *Lou*, *Emma* i *Wioletta*, *Kumpelki*.

Dla młodszych zakupiono serie: *Samochodzik Franek*, *Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai*, *Tata Oli*, *Już czytam sylabami*, *Krowa Matylda*, *Zuzia i Mądra Mysz*, *Bułeczka*, *Miś Tuliś*, *Akademia Mądrego Dziecka* - cykl *Przygody z Nauką*, cykl *Wszystko o* oraz cykl *Sekretne życie*.

Księgozbiór dziecięcy powiększono także o książki edukacyjne z okienkami (*Niespodzianka!*, *Złość!*, *Maszyny w akcji*, *Pojazdy w akcji*, *Co wstrząsa Ziemią*), pozycje autorstwa Justyny Bednarek (*Kury z grubej rury*, *O kurza twarz*), Francesci Simon (*Mali wredni Wikingowie*, *Mali wredni Wikingowie i Gbur Żelazna Czaszka*) a także bajeczki dla najmłodszych: *Kocham Cię całym sercem*, *Pan Miś nie może zasnąć*, *Trzymaj mnie mocno*, *Żegnaj niedźwiadku*, *Słodkich snów maluszk*.

Zakup nowości

Opis	Liczba woluminów	Wartość w zł
Przybytki zbiorów Biblioteki w 2022 roku, w tym:	1.923	49.643,31
* <u>zbiory książkowe:</u>	1.797	46.986,19
Zakup ogółem	1.099	28.344,10
- zakup ze środków samorządowych	827	21.332,58

Opis	Liczba woluminów	Wartość w zł
- darowizny gotówkowe	38	1.040,00
- odkupione za zagubione	21	403,73
- dotacja MKiDN	213	5.567,79
Dary rzeczowe	698	18.642,09
zbiory specjalne	126	2.657,12
Zakup ogółem	126	2.657,12
- ze środków samorządowych wydawnictwa multimedialne	118	2.474,91
- dotacja Ministerstwa Kultury wydawnictwa multimedialne	8	182,21

Średnia cena zakupionej nowości książkowej wyniosła 25,79 zł.

Średnia cena zakupionej nowości wyniosła 25,31 zł

Ogólnie przybytki zbiorów w porównaniu z poprzednimi latami kształtowały się następująco:

Rok	Liczba przybytków	Kwota
2017	4.514	101.651,86 zł
2018	4.498	99.478,05 zł
2019	4.436	100.139,60 zł
2020	4.326	109.418,67 zł
2021	3.922	95.743,16 zł
2022	1.923	49.643,31 zł

Ilość przybyłych zbiorów książkowych i wielkość wydatków na poszczególne agendy Biblioteki w 2022 roku przedstawiała się następująco:

Agenda	Zakup liczba woluminów i wartość	Dary rzeczowe liczba woluminów i wartość	Ogółem (łącznie zakup i dary rzeczowe) liczba woluminów i wartość
Wypożyczalnia dla Dorosłych	350 wol. 9.836,91 zł.	212 wol. 6.561,39 zł.	562 wol. 16.398,30 zł.
Czytelnia Naukowa	---	1 wol. 30,00 zł.	1 wol. 30,00 zł.
Oddział dla Dzieci i Młodz.	171 wol. 3.972,59 zł.	168 wol. 3.991,43 zł.	339 wol. 7.964,02 zł.
Filia nr 1	186 wol. 4.719,92 zł	103 wol. 2.501,19 zł.	289 wol. 7.221,11 zł.

Agenda	Zakup liczba woluminów i wartość	Dary rzeczowe liczba woluminów i wartość	Ogółem (łącznie zakup i dary rzeczowe) liczba woluminów i wartość
Filia nr 2	240 wol. 6.138,46 zł	115 wol. 2.708,08 zł.	355 wol. 8.846,54 zł.
Filia nr 5	152 wol. 3.676,22 zł.	99 wol. 2.850,00 zł.	251 wol. 6.526,22 zł.
RAZEM	1.099 wol. 28.344,10 zł.	1.194 wol. 27.642,03 zł.	1.797 wol. 46.986,19 zł.

Na 1 czytelnika:

- zakupiono 0,28 wol. (środki samorządowe + MKiDN + dary gotówkowe + odkupione za zagubione)
- przybyło 0,45 wol. (łącznie z darami rzeczowymi)
- przybyło 0,48 egz.

Na 100 mieszkańców:

- zakupiono 3,63 wol. (środki samorządowe + MKiDN + dary gotówkowe)
- przybyło 5,93 wol. (łącznie z darami rzeczowymi)
- przybyło 6,34 egz.

Liczba czytelników na 100 mieszkańców 13,18

Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców 329,41

W 2022 roku przybyło ogółem 1.797 wol. zbiorów książkowych, z tego:

Rodzaj literatury	Liczba woluminów	Odsetek
literatura piękna dla dorosłych	1.148	63,89
literatura piękna dla dzieci	438	24,37
literatura popularnonaukowa	211	11,74
RAZEM	1797	100

Zakup pozostałych zbiorów

W 2022 roku przybyło 126 egz. książki mówionej do Wypożyczalni dla Dorosłych oraz Oddziału dla Dzieci i Młodzieży.

Zakupiono m.in.: Katarzyna Bonda *Klatka dla niewinnych*, *Zimna sprawa*, Chris Carter *Dziennik śmierci*, Alex Dahl: *Obcy chłopiec*, Ewa Formella *Dziewczynka z ciasteczkami*, Kate Hewitt *Dziewczyna z Berlina*, Dorota Milli *Schwycić szczęście*, *Szansa od losu*, Renata Kosin *Promyk nadziei*, *Sekret zegarmistrza*, Magdalena Kruki *Jeszcze będzie epicko*, *Nigdy nie będziesz sama*, S. E. Lynesi *Impreza sąsiedzka*, Robert Małecki *Koszmary zasną ostatnie*, *Najgorsze dopiero nadejdzie*, *Zmora*, Marcel Moss: *Zaginieni*, *Utraceni*, Remigiusz Mróz *Obrazy z przeszłości*, Agnieszka Olejnik *A potem przyszła wiosna*, Agnieszka Pietrzyk *Las zaginionych*, Przemysław Piotrowski

Krew z krwi, Matnia, T. R. Ragan *Gniew matki, Śmiertelna rozpacz, Obsesja matki*, Alek Rogoziński *Ukochany z piekła rodem, Bardzo cichy rozwód*, Nicole Trope *Rodzina z naprzeciwka*, C. J. Tudor *Płonące dziewczyny*, Sue Watson *Znam twój sekret*, Magdalena Witkiewicz: *Uwierz w Mikołaja* oraz cykle: *Duchy minionych lat* Joanny Jax, *Blizny przeszłości, Cienie zła, Dawne tajemnice* oraz seria *Jabłoniowy sad* Krystyny Mirek a także *Cherub, Piętno, Sfora, Zaraza* Przemysława Piotrowskiego.

Dla dzieci zakupiono następujące tytuły: Marta Dębowska *Szczęściarz*, Agnieszka Frączek *Kołderkowe bzdurki dla syna i córki*, Renata Piątkowska *Oko w oko ze zwierzakiem*, Katarzyna Ryrych *Ach, strach!, Detektywi na tropie*, Marcin Szczygielski *Weronika i zombi*, Paweł Wakuła *Kajtek i Yeti podnoszą żagle*, Barbara Wicher *Zapiski nastolatki (nie) takiej jak inne* oraz cykle: *Tomek* Alfreda Szklarskiego, *Przyjaciele żyrafy* Joanny Berend i *Kaktusy z Zielonej Ulicy, Wielka wojna z czarną flagą, Leśna szkoła strzelca Kaktusa* Wiktora Zawady.

W 2022 roku z powodów finansowych nie mogliśmy udostępnić naszym czytelnikom bezpłatnych kodów do serwisu Legimi. W ramach kontynuacji zadania „Książki online dla każdego”, wykonywanego w ramach Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego w okresie od stycznia do czerwca mogliśmy wydawać czytelnikom 22 bezpłatne kody dostępu miesięcznie. Otrzymaliśmy także dostęp do serwisów IBUK Libra oraz Ebookpoint Biblio. Niestety nasi czytelnicy nie byli zainteresowani tą ofertą.

Dotacja Biblioteki Narodowej

W 2022 roku otrzymano grant z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 5.750 zł na zadanie „Poprawa oferty bibliotek publicznych – Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”, dotyczący dofinansowania zadań w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”. Zakupu dokonano w oparciu o Umowę Nr Z-I.07210.1794.2022 z dnia 11 lipca 2022 r. zawartą pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie a Miejską Biblioteką Publiczną w Czeladzi.

Ogółem zakupiono 213 wol. i 8 egz. książki mówionej (audiobooków).

Struktura książek zakupionych z dotacji:

Rodzaj literatury	Liczba woluminów	Odsetek
literatura piękna dla dorosłych	131	65,83
literatura piękna dla dzieci	58	29,14
literatura popularnonaukowa	10	5,03
RAZEM	199	100

Książki rozdysponowano między agendami w następujący sposób:

Agenda	Liczba woluminów	Wartość
Wypożyczalnia dla Dorosłych	53	1.480,16
Oddział dla Dzieci i Młodzieży	40	988,09
Filia nr 1	37	952,96
Filia nr 2	47	1.258,89
Filia nr 5	36	887,69
PODSUMA – razem książki	213	5.567,79
Książka mówiona (audiobooki)	8	182,21
RAZEM	221	5.750,00

Struktura księgozbioru:

Na dzień 31.12.2022 r. książkowe zbiory biblioteczne liczyły 140.299 wol. z tego:

Rodzaj literatury	Liczba woluminów	Odsetek
literatura piękna dla dorosłych	64.741	46,15
literatura piękna dla dzieci	30.101	21,45
literatura popularnonaukowa	45.457	32,40
RAZEM	140.299	100

Na 1 mieszkańca Czeladzi przypada 4,63 wol.

Na 1 czytelnika przypada 35,12 wol.

Selekcja zbiorów

W 2022 r. wycofano ze zbiorów ogółem 5.730 wol. (w tym 159 broszur za 0,61 zł). Były to książki zniszczone, zaczytane, zagubione przez czytelników, usunięte w ramach selekcji. Wartość usuniętych zbiorów wynosiła 8.206,64 zł.

Przyczyna ubytkowania	Liczba woluminów	Wartość
Zniszczone, zaczytane	5.137	7.617,05
Zagubione przez czytelników	15	246,57
Wycofane	400	162,80
Braki poskontrowe	19	180,22
Broszury	159	
RAZEM	5.730	8.206,64

4.2. Prenumerata czasopism – potrzeby a realia.

Zakup prasy w 2021 roku, dostępnej we wszystkich agendach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czeladzi wyniósł 15.833,40 zł:

Źródło zakupu	Wartość w złotych
Prenumerata Kolporter	3.286,66
Prenumerata w wydawnictwach	2.649,05
Środki budżetowe	5.935,71
Prenumerata Infor Lex (Administracja Standard online)	3.164,00
RAZEM	9.099,71

Ze względu na wielkość posiadanych środków w okresie prenumeraty utrzymano podobną ilość tytułów czasopism (utrzymano rezygnację z prenumeraty gazet codziennych na placówkach). W związku z remontem i modernizacją budynku Centrali prenumeratę gazet i czasopism w Kolporterze prowadzono do końca kwietnia. Prenumerata opłacona w wydawnictwach zapewniła dostawę czasopism do końca grudnia.

Agenda	Liczba tytułów	W tym z prenumeraty
Czytelnia Naukowa	38	27
Oddział dla Dzieci	2	1
Filia nr 1	13	8
Filia nr 2	16	9
Filia nr 5	15	4
RAZEM	84	49

Sporą ilość tytułów czasopism otrzymują placówki od bibliotekarzy i czytelników. Do czytelników trafiają takie tytuły jak: Agora, Viva, Retro, Życie na gorąco, Świerszczyk, Fakt.

W ciągu roku 2022 w Bibliotece dostępne były następujące czasopisma bibliotekarskie (z prenumeraty – do kwietnia) z których korzystali pracownicy MBP oraz czytelnicy (Bibliotekarz, Biblioteka w szkole, Poradnik Bibliotekarza, Biblioteka Publiczna). Dodatkowo pozyskano jako dar czasopismo Książki, wydawane przez „Gazetę Wyborczą” jako samodzielną publikację (miesięcznik).

Czytelnicy naszej Biblioteki bardziej skłaniają się ku tradycyjnej, papierowej formie gazet i czasopism. Nie wykazują chęci przejścia na czasopisma elektroniczne.

4.3. **Gromadzenie zbiorów książkowych i nieksiążkowych w języku ukraińskim**

W 2022 roku, w związku z dużym napływem do Polski ludności narodowości ukraińskiej, biblioteka starała się brać czynny udział w pozyskaniu książek w tym języku. Brałszy udział w różnego rodzaju akcjach, organizowanych przez Wydawnictwa : Dwie Siostry, Powergraph, Egmont Polska (pozyskaliśmy 18 wol.). Dodatkowo otrzymaliśmy w darze z Biblioteki Śląskiej 45 woluminów. Są to książki dla dzieci i młodzieży.

5. Czytelnictwo. Promocja. Działalność informacyjna. Działalność wydawnicza. Przedsięwzięcia stacjonarne i online

5.1. Czytelnictwo dorosłych

W ciągu 2022 r. placówki biblioteczne zarejestrowały 3.995 czytelników (o 205 mniej niż w 2021 r. - spadek o 4,9%), wskaźnik czytelnictwa wyniósł 13,18 czytelników na 100 mieszkańców. Należy podkreślić, że od kilkunastu lat Czeladź odnotowuje spadek liczby mieszkańców: w 2006 roku było ich 34.156, a w 2022 roku – już 30.317, czyli nastąpił spadek o 11% (według danych GUS). Spadek liczby czytelników ma także związek z zamknięciem Biblioteki Głównej na ponad pół roku. Przyczyną zamknięcia był remont i modernizacja budynku.

Bibliotekę odwiedziły ogółem 47.204 osoby (o 7.680 osób mniej niż w 2021 r.), z tego:

- wypożyczalnie - 39.733 osoby
- czytelnie - 7.471 osób.

Z powyższych danych wynika, że 1 czytelnik odwiedził MBP 11,82 razy w ciągu roku. Średnio dziennie wszystkie placówki biblioteczne odwiedziło 171,0 osób, co daje statystycznie 42,8 odwiedzających na jednej placówce.

W 2022 r. Biblioteka była otwarta dla czytelników przez 276 dni.

Wypożyczono ogółem: 100.961 wol. (o 23.477 mniej niż w 2021 r.), z tego:

- wypożyczalnie - 99.392 wol.
- czytelnie - 1.569 wol.

Średnio 1 czytelnik w ciągu roku wypożyczył 25,27 książki a liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniosła 333,02 wol.

Odwiedzający czytelnie:

- uzyskali 4.767 informacji (o 1.106 mniej niż w 2021 r.)
- skorzystali z 3.133 egz. czasopism (o 2.436 mniej niż w 2021 r.)
- z dostępu do Internetu skorzystało 1.151 osób (o 139 więcej niż w 2021 r.)

Analiza danych pozwala stwierdzić, że w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano duże spadki w prawie wszystkich elementach charakteryzujących czytelnictwo. Główną i najważniejszą przyczyną tak złych wyników czytelnictwa było zamknięcie Biblioteki Głównej dla użytkowników przez ponad pół roku (od 30 maja do 5 grudnia). Przyczyną zamknięcia tej największej placówki bibliotecznej w mieście był remont i modernizacja budynku. Filie biblioteczne były otwarte cały czas

w normalnych godzinach pracy. Aby złagodzić czytelnikom niedogodności wynikające z zamknięcia Centrali, umożliwiono im wypożyczenie większej liczby książek niż zazwyczaj. Poza tym mogli również korzystać z oferty pozostałych filii.

Na zewnątrz budynku centrali Miejskiej Biblioteki Publicznej funkcjonuje wrzutnia. Służy ona do zwracania materiałów bibliotecznych poza godzinami otwarcia dla czytelników. Do końca maja 2022 r. wydawane były bezpłatne kody do serwisu Legimi. Od września 2021 roku czeladzka księżnica korzystała z bezpłatnego dostępu do serwisu Legimi dla 25 użytkowników za pośrednictwem Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego dla Województwa Śląskiego. Przyznany miesięczny limit kodów z tego projektu był dla nas wystarczający i zaspokajał potrzeby naszej placówki. Po zakończeniu projektu z Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego Biblioteka nie nawiązała ponownej współpracy z tym popularnym serwisem ze względów finansowych.

Na poziom frekwencji w Bibliotece Głównej i Filii nr 2 ma również wpływ możliwość samodzielnego logowania się przez czytelników na własne konta czytelnicze i wykonywania operacji samoobsługowych (prolongaty, rezerwacje, zamówienia). Z roku na rok ilość operacji samodzielnie wykonywanych przez czytelników jest coraz większa i coraz liczniejsza grupa użytkowników korzysta z tej możliwości. Operacje samodzielnie wykonywane przez czytelników nie są odnotowywane w statystykach Biblioteki.

Po wprowadzeniu wypożyczania komputerowego, czytelnicy zostali niejako zmuszeni do systematycznych wizyt w Bibliotece (co najmniej jeden raz w miesiącu) i wymiany przeczytanych książek lub ich przedłużania, aby uniknąć opłat z tytułu przetrzymywania materiałów bibliotecznych. Znaczna większość czytelników przyzwyczała się do nowych zasad i je zaakceptowała. Przychodzą częściej, regularniej, pilnują terminów zwrotów lub przedłużają materiały biblioteczne w dogodny dla siebie sposób (osobiście, telefonicznie, mailowo lub logując się na własne konto czytelnika).

W 2022 roku najliczniejszą grupę stanowili czytelnicy pracujący w średnim wieku (od 25 do 44 oraz od 45 do 60 lat) oraz starsi czytelnicy niepracujący (powyżej 60 lat). W większości użytkownicy zainteresowani byli beletrystyką, literaturą faktu oraz reportażami z egzotycznych podróży. Najczęściej sięgali po powieści obyczajowe, romanse, książki sensacyjne, kryminały i biografie. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się horrory i fantastyka. Z literatury popularnonaukowej największym zainteresowaniem cieszyły się książki historyczne, a w szczególności dotyczące okresu II wojny światowej i historii najnowszej, biografie osób znanych oraz poradniki psychologiczne i medyczne. Poza tym dorośli czytelnicy chętnie

wypożyczali książki z dziedziny ekonomii, psychologii i pedagogiki, socjologii i zagadnień społecznych.

5.1.1. **Sposoby promocji czytelnictwa, wydarzenia popularyzacyjne, warsztaty kierowane do dorosłych. Ciekawe przykłady imprez, konferencji, festiwali – w podziale na stacjonarne i online.**

Podobnie jak w latach poprzednich wszystkie placówki biblioteczne podejmowały inicjatywy, w których przenikały się działania kulturalne, informacyjne, edukacyjne, rozrywkowe i społeczne. Większość projektów realizowana była przez pracowników Biblioteki, przy minimalnym nakładzie kosztów i co najważniejsze, bez szkody dla bieżącej podstawowej działalności, czyli obsługi czytelnika. Wymagało to od bibliotekarzy ogromnego zaangażowania i pomysłowości.

Organizowano wystawy, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, różnorodne warsztaty, zebrania różnych grup osób, włączano się w akcje ogólnopolskie (m.in. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – sztab czeladzi już po raz dwudziesty ósmy mieścił się w Bibliotece, Cała Polska Czyta Dzieciom, Mała książka – wielki człowiek, Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich, Tydzień Bibliotek, Narodowe Czytanie, Akcja Żonkile) i regionalne (różnorodne akcje charytatywne).

Działania kulturalno-edukacyjne dla dorosłych w Bibliotece:

A. Spotkania:

Spotkania stacjonarne:

- Dyskusyjny Klub Książki – 11 spotkań,
- Wadowice – nie tylko św. Jan Paweł II – spotkanie podróżnicze z Romanem Sojdą (PTTK Sosnowiec),
 - Spotkanie z fotografami, czyli Karolina i Michał opowiadają o swojej pracy – spotkanie z Karoliną Będlin i Michałem Szczepańcem,
 - Capoeira – rytm, sztuka walki, muzyka – gośćmi spotkania byli Maciej „Biscoito” Tabak wraz z uczniami z Klubu Sportowego Capoeira z Sosnowca,
 - Urbex History: wchodzimy tam, gdzie nie wolno – spotkanie z eksploratorami z grupy Urbex History,
 - W empiowym buduarze – spotkanie z rekonstruktorką życia codziennego epoki napoleońskiej Martą Veil.

Spotkania on-line:

- Korony Gór w Polsce – cykl spotkań podróżniczych z Marcinem Grabińskim:
 - ✓ Jej wysokość Babia Góra,

- ✓ Jej wybitność Śnieżka,
 - ✓ Masyw Śnieżnika,
 - ✓ Beskid Żywiecki,
 - ✓ Karkonosze,
 - ✓ Rudawy Janowickie,
 - ✓ Góry Kaczawskie,
 - ✓ Góry Izerskie,
 - ✓ Wokół Kotliny Kłodzkiej.
- Beskidy z (przyszłym) przewodnikiem – cykl spotkań podróżniczych z Marcinem Grabińskim:
 - ✓ Beskidy to nie tylko śląskie,
 - ✓ Beskidzkie zdroje,
 - ✓ Beskidzcy Górale,
 - ✓ Na szlaku i w schronisku.

B. Wystawy:

- Cudowny świat lalek z porcelany,
- Ilustracje i ich twórcy,
- Maria Nogajowa: bibliotekarz, artysta, społecznik - wystawa fotograficzna Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi,
- Robótkowa kraina pod skrzydłami anioła – wystawa prac Agaty Parady,
- Pomędzy – wystawa fotografii podróżniczej Karoliny Będlin i Michała Szczepańca,
- Kolorowe odczucia wiosny – wystawa malarstwa Ireny Owsianki,
- Projekt okładki do ulubionej lektury – wystawa prac konkursowych w Ogólnopolskim Konkursie Czytelniczo-Plastycznym,
- Historia Czeladzi zatrzymana w kadrze – wystawa fotograficzna uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi,
- Moja transformacja – wystawa malarstwa intuicyjnego Anety Uzar,
- Herb Miasta Czeladź – wystawa prac konkursowych z okazji 760-lecia lokacji miasta Czeladź.

C. Warsztaty:

warsztaty rękodzieła Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich:

- Kwiaty z krepiny,
- Wypalanie w drewnie,
- Malowanie na szkle.

D. Inne działania kulturalno-edukacyjne

Wydarzenia stacjonarne:

- Magiczne otwarcie Biblioteki Głównej – uroczyste otwarcie budynku Biblioteki Głównej po modernizacji,
- Szydłów, Kurozwęki i Zamek Krzyżtopór – wycieczka członków i sympatyków Dyskusyjnego Klubu Książki,
- 30. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – Sztab Główny,
- Turniej Charytatywny Gramy dla Wojtusia – udział w wydarzeniu i prowadzenie kiermaszu książkowego,
- Wspomóż zwierzaka – festyn dla zwierząt ze schroniska w Sosnowcu,
- Świąteczne kiermasze rękodziela Agnieszki Ziarko,
- kiermasz ozdób świątecznych i prac wykonanych przez Czeladzkie Koło Gospodyń Miejskich.

Najważniejszymi przedsięwzięciami w zakresie działalności kulturalnej, które realizowała czeladzka księżnica w 2022 roku były projekty ministerialne:

1. *Czym skorupka za młodu nasiąknie...* - projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kwotą 14.500,00 zł oraz ze środków własnych Biblioteki kwotą 4.500,00 zł. Projekt miał na celu rozbudzić ciekawość oraz poznać pasje znanych i lubianych osób ze społeczności lokalnej i nie tylko. Zaproszone osoby miały różnorodne zainteresowania, dzięki którym mogły dotrzeć do dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów. Spotkania, prelekcje oraz warsztaty trwały od kwietnia do listopada 2022 r. Dużym utrudnieniem w realizacji projektu był trwający w tym czasie remont budynku Biblioteki Głównej. Pracownicy odpowiedzialni za realizację projektu musieli korzystać z gościnności innych miejskich instytucji, aby zorganizować zaplanowane wydarzenia, spotkania i imprezy. W ramach tego projektu odbyły się następujące wydarzenia:

- ✓ Spotkanie z fotografami, czyli Karolina i Michał opowiadają o swojej pracy – spotkanie z Karoliną Będlin i Michałem Szczepańcem, warsztaty z podstaw fotografii,
- ✓ Wombat Maks, Władca Piorunów i Pan Marcin, czyli spotkanie z autorem - spotkanie autorskie dla dzieci i młodzieży z pisarzem Marcinem Koziółem,
- ✓ Książkowe LOVE i nie tylko – spotkanie dla młodzieży z czeladzkim antykwariuszem Wojciechem Tarką,
- ✓ Pędzlem po szkło – warsztaty malowania na szkło,

- ✓ Capoeira – rytm, sztuka walki, muzyka – gośćmi spotkania byli Maciej „Biscoito” Tabak wraz z uczniami z Klubu Sportowego Capoeira z Sosnowca,
 - ✓ Urbex History : wchodzimy tam, gdzie nie wolno – spotkanie z Jakubem Stankowskim, Konradem Niedziółką i Łukaszem Dąbrowskim, czyli eksploratorami z grupy Urbex History,
 - ✓ W empirowym buduarze – spotkanie z rekonstruktorką życia codziennego epoki napoleońskiej Martą Veil.
2. *Słowiańskie ścieżki* - projekt dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury (w ramach programu EtnoPolska edycja 2022) kwotą 10.000,00 zł oraz ze środków własnych Biblioteki kwotą 535,00 zł. Projekt miał na celu tworzenie warunków dla wzmacniania lokalnej kultury, podkreślenie zjawisk charakterystycznych dla folkloru miejskiego Czeladzi, aktywizację mieszkańców i integrację społeczną. Ważnym celem było również poszukiwanie wspólnych elementów charakterystycznych dla folkloru śląskiego i zagłębiowskiego, wykazanie różnic w zwyczajach Śląska i Zagłębia oraz wspomaganie lokalnej społeczności w działaniach twórczych poprzez warsztaty rękodzieła. Warsztaty trwały od marca do października 2022 r. W ramach tego projektu odbyły się następujące wydarzenia:
- ✓ Boskie wzory – warsztaty rękodzieła, lepienie z gliny samoutwardzalnej figurek demonów,
 - ✓ Dlaczego w Czeladzi nie ma dworca PKP? - poznanie lokalnych legend,
 - ✓ Czeladzki Piotruś – warsztaty rękodzieła, tworzenie gry karcianej,
 - ✓ Biżuteria dla Mokosz – warsztaty rękodzieła, tworzenie biżuterii z żywicy światłoutwardzalnej,
 - ✓ Drzewo życia – warsztaty rękodzieła, wypalanie w drewnie,
 - ✓ Czeladzkie legendy – konkurs plastyczny z nagrodami dla dzieci,
 - ✓ Złapać ducha! - warsztaty rękodzieła dla młodzieży, tworzenie gry planszowej,
 - ✓ Na rozstajnych drogach: opowieści o demonach słowiańskich – występ grupy Karawana Opowieści.
3. *(F)RAPująca literatura!* - projekt został zrealizowany dzięki dotacji z MKiDN Partnerstwo dla książki. Kwota dofinansowania otrzymana z MKiDN wyniosła 11.000,00 zł, wkład własny 4.421,00 zł. W ramach projektu odbył się cykl zajęć przeznaczonych głównie dla dzieci i młodzieży. Celami zadania były: promowanie czytelnictwa, ułatwienie dostępu do różnych form książki, zwłaszcza osobom mającym problem z czytaniem tradycyjnej, papierowej literatury. Poprzez połączenie słuchania baśni i tworzenie ich tekstów, gotowych do rapowania,

zwiększenie umiejętności wypowiedzi dzieci z dysfunkcjami i ułatwienie im zrozumienia tekstu. Poprzez koncert piosenek rap przybliżyliśmy tą kulturę młodzieżową osobom dorosłym. W ramach działań projektowych zrealizowano:

- ✓ warsztaty z raperami *Hip hopowa jedynka* dla 6-latków z Przedszkola nr 4, 5-latków z Przedszkola nr 5 oraz uczniów Miejskiego Zespołu Szkół Specjalnych. Zajęcia prowadzili trzej raperzy z grupy Młody Wilkoń,
 - ✓ cykl 7 zajęć logorytmicznych *Rapujemy baśnie* z uczniami MZSS i 6-latkami - grupą integracyjną z Przedszkola nr 7. Podczas zajęć zwrócono uwagę na: rytm, tempo, wysokość dźwięku, melodia, głośność, akcent, frazowanie oraz artykulację jako elementy wspólne dla rapu i głośnego czytania. Zajęcia były też przygotowaniem dzieci do występu rapowania baśni: *Gęsi*, *O czterech muzykantach z Bremy* i *Zajączku sprawiedliwym* w Kopalni Kultury,
 - ✓ quiz o puchar biblioteczny *Dorwij mola!* dla młodzieży ze świetlicy Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny. Miał on na celu kształtowanie umiejętności korzystania z katalogów elektronicznych lub kartkowych,
 - ✓ zajęcia Soundwalk kulturalny w Domu Pomocy Społecznej „Senior”. Celami spotkania było zdobycie przez słuchaczy umiejętności wyróżniania dźwięków dominujących, zwracających uwagę i unikatowych dla danego obszaru, rozpoznanie źródła dźwięku i współdziałanie w grupie. Uczestnicy odsłuchali dźwięków z dawnych lat, wsłuchali się w pejzaż miejski i wiejski.
 - ✓ koncert rap „Drybci” - Julii Drybczewskiej, który był podsumowaniem projektu.
4. *Teatralne Wierszowanki* – projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (grant Promocja czytelnictwa). Biblioteka. otrzymała 5.500 zł ze środków ministerialnych, a wkład własny wynosił 1.500 zł Jednym z celów zadania była integracja międzypokoleniowa. W trakcie trwania projektu dzieci i seniorzy wspólnie wykonywali dekoracje i rekwizyty potrzebne do przedstawienia teatralnego, rozbudzając w ten sposób w sobie aktywność twórczą, usprawniając zdolności manualne oraz ucząc się współdziałać w grupie. Kolejnym osiągniętym celem było poszerzenie zainteresowań uczestników, w tym zamiłowania do literatury (szczególnie poezji) i szeroko rozumianej sztuki. Do udziału w projekcie zaprosiliśmy 3 grupy uczniów z klas początkowych oraz dorosłych – nauczycieli i wychowawców klas oraz seniorów. W trakcie realizacji zadania zrealizowano:
- ✓ osiem warsztatów plastycznych i teatralnych, w trakcie których dzieci przygotowywały się do przedstawienia teatralnego,

- ✓ lekcja „Teatralne Zakamarki” w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie. Dzieci miały okazję poznać teatr od kulis, zapoznać się z rodzajami lalek. Wizyta zakończyła się obejrzeniem spektaklu,
- ✓ przedstawienie teatralne „Pippi Langstrumpf zwiedza świat” dla dzieci
- ✓ przedstawienie teatralne przygotowane przez dzieci biorące udział w warsztatach. Młodzi uczestnicy projektu zaprezentowali rodzicom i dziadkom swoją inscenizację wierszy „Lokomotywa” Juliana Tuwima i „Na straganie” Jana Brzechwy.

Działania kulturalno-edukacyjne dla dorosłych w Kopalni Kultury

Wydarzenia stacjonarne:

- Usta milczą, dusza śpiewa – pożegnanie karnawału – koncert Oliwii Ohl-Szulik i Ireneusza Miczki,
- Michał Wiśniewski akustycznie,
- Brunetki, blondynki ja wszystkie was dziewczynki zabawić chcę – recital kabaretowy Krzysztofa Respondka,
- Koncert dla Ukrainy – w wykonaniu czeladzkich zespołów,
- Kolędy i pastorałki w wykonaniu zespołu Orfeusz,
- Lubię wracać tam, gdzie byłem – polska muzyka lat 80. i 90.,
- Wieczór kolędowy Fundacji Pełni Mocy do Pomocy,
- Artur Andrus – recital kabaretowy,
- koncerty zespołów: De Silvers, Winył Band, Here on Earth, Baciary, Albo i Nie,
- spektakle teatralne: Dożywocie, Śluby panieńskie, Kobieta idealna, Mąż mojej żony, Zemsta, Seks dla opornych, Mayday,
- Życie jest zbyt krótkie, więc śmieć się głośno dopóki masz wszystkie zęby – występ Amatorskiego Teatru Międzypokoleniowego AT(e) art (e) M działającego przy UTW w Czeladzi,
- Babskie pogaduszki - komedia prozą i wierszem, występ Amatorskiego Teatru Międzypokoleniowego AT(e) art (e) M działającego przy UTW w Czeladzi,
- promocja tomiku wierszy Dawida Markiewicza,
- Grupa Ad Hoc i Improband – wieczór komedii improwizowanej – projekt Fundacji Pełni Mocy do Pomocy,
- Zielony wymienialnik – autorski projekt we współpracy z grupą Czeladzkie Eko polegający na nieodpłatnej wymianie roślin i sadzonek,
- Przegląd twórczości Czeladzkie Talenty 2022,
- zajęcia wokalne dla dorosłych i seniorów.

5.1.2. **Spotkania autorskie – nazwiska zaproszonych gości w podziale na stacjonarne i online.**

W roku sprawozdawczym nie udało się zorganizować żadnego spotkania autorskiego z powodu braku odpowiednio dużego pomieszczenia i braku wystarczających środków budżetowych. Powodem obu przeszkód był długotrwały, trwający ponad pół roku, remont i modernizacji budynku Biblioteki Głównej wraz z montażem windy.

5.1.3. **Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział – w podziale na stacjonarne i online.**

Wydarzenia stacjonarne:

- W maju 2022 r. wszystkie agendy czeladzkiej biblioteki wzięły udział w ogólnopolskiej akcji „Żonkile” upamiętniającej rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim. W czasie trwania akcji czytelnikom rozdawano papierowe żonkile oraz promowano literaturę dotyczącą zbrojnego wystąpienia żydowskich podziemnych formacji zbrojnych na terenie warszawskiego getta od 19 kwietnia do 16 maja 1943,
- We wrześniu biblioteka włączyła się w obchody jedenastej edycji Narodowego Czytania, organizowanego pod patronatem Prezydenta RP. W tym roku lekturą do wspólnego czytania były *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza. Wydarzeniu towarzyszyły quizy z treści lektury i epoki Romantyzmu, fotobudka w klimatach epoki, gry i zabawy z nagrodami.

Wydarzenia online:

- Kto to powiedział? – konkurs dla czytelników na Facebooku polegający na rozpoznaniu cytatów z książek w ramach Tygodnia Bibliotek 2022,
- Typy czytelników – prezentacja zdjęć różnych typów czytelników w bibliotece, zabawa na Facebooku w ramach Tygodnia Bibliotek 2022.

W roku sprawozdawczym Biblioteka skupiła się na organizacji wydarzeń stacjonarnych rezygnując jednocześnie z wydarzeń online, które w naszym przypadku nie cieszyły się zbyt dużą popularnością i zbyt dużą frekwencją. Poza tym utrudnieniem dla prowadzenia działalności kulturalnej w 2022 roku był długotrwały remont i zamknięcie budynku Biblioteki Głównej dla użytkowników na ponad pół roku. Z powodu przygotowań do remontu, udział w Tygodniu Bibliotek zaznaczyliśmy jedynie w internecie i social mediach.

Dzięki ładnej pogodzie udało się zorganizować Narodowe Czytanie stacjonarnie, z udziałem publiczności w jednej z filii bibliotecznych. Wybrane utwory z *Ballad i romansów* Adama Mickiewicza czytali członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki

i pracownicy Biblioteki. Dodatkowymi atrakcjami, które przygotowaliśmy dla uczestników były: quiz dla dorosłych uczestników z treści lektury i epoki Romantyzmu, fotobudka w klimatach epoki oraz gry i zabawy z nagrodami. Krótką wideorelację z tego wydarzenia umieściliśmy w naszych social mediach.

Niestety ze względu na trwający w tym czasie remont w budynku Biblioteki Głównej i brak z tego powodu odpowiednio dużego pomieszczenia, nie udało się w tym roku zorganizować Nocy Bibliotek 2022.

5.1.4. **Zainteresowanie ofertą biblioteki przez obywateli Ukrainy**

Obywatele Ukrainy interesują się ofertą biblioteki w niewielkim stopniu. Do wypożyczalni zapisało się tylko kilka osób. Korzystają one z biblioteki raczej rzadko, sporadycznie, wypożyczają jednorazowo 1-2 książki. Podobnie jest w przypadku korzystania z czytelnicy. Obywatele Ukrainy korzystali ze stanowisk komputerowych i dostępu do internetu oraz możliwości drukowania dokumentów, głównie w celu poszukiwania pracy i zatrudnienia się w Polsce.

Agendy dla dorosłych nie posiadają żadnych zbiorów w języku ukraińskim, gdyż poki co czytelnicy nie zgłaszają takiej potrzeby.

Wychodząc naprzeciw zaistniałej sytuacji na Ukrainie, jedna z filii bibliotecznych przygotowała specjalną ofertę dla obywateli tego kraju, czyli *Bibliotekę przyjazną Ukrainie*. Opiekunowie wraz z dziećmi mieli możliwość spędzenia czasu w przestrzeni bibliotecznej i skorzystania z jej zasobów oraz darmowego dostępu do internetu. Ponadto z inicjatywy Biblioteki został zorganizowany kurs języka polskiego dla obywateli Ukrainy. Kurs był prowadzony przez zaprzyjaźnioną czytelniczkę jednak nie kończył się żadnym certyfikatem. Podczas kursu obywatele Ukrainy wykazywali większe zainteresowanie literaturą w języku polskim, poszukiwali książek do samodzielnej nauki języka polskiego.

W Kopalni Kultury zorganizowano spotkanie informacyjne dla uchodźców z Ukrainy oraz Koncert dla Ukrainy w wykonaniu czeladzkich zespołów.

5.2. **Czytelnictwo dzieci i młodzieży.**

W 2022 roku w Bibliotece zarejestrowano 1.107 czytelników do 15 roku życia. Do spadku czytelnictwa w znaczący sposób przyczynił się trwający ponad pół roku remont biblioteki Głównej.

W dalszym ciągu największą grupę czytelników wypożyczalni dziecięco-młodzieżowych stanowią dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne – od 0 do 12 lat (ponad połowa wszystkich zarejestrowanych). Największą grupę korzystających z placówek, jeśli chodzi o podział według zajęcia, stanowi młodzież ucząca się – 1.115 osób.

5.2.1. Lekcje biblioteczne, warsztaty, szkolenia, konkursy – najciekawsze przykłady wydarzeń promujących czytelnictwo – w podziale na stacjonarne i online.

Placówki dziecięce podejmują aktywne działania w zakresie edukacji czytelniczej i medialnej najmłodszych czytelników. Organizujemy dla nich różne spotkania i imprezy kulturalno-edukacyjne, lekcje biblioteczne, zajęcia animacyjne i warsztaty literacko-plastyczne oraz odwiedzamy przedszkolaki, aby przybliżyć im literaturę dziecięcą.

Ważną pozycją wśród wydarzeń promujących czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży były wydarzenia odbywające się w ramach projektów „Teatralne Wierszowanki” i „(F)RAPująca literatura!”. Były one skierowane do odbiorców w różnym wieku i prezentowały różne aspekty obcowania z książką.

W związku z 760-leciem lokacji Czeladzi, zorganizowano konkurs i wystawę prac dzieci na najciekawszą ilustrację do czeladzkich legend, wykonaną w formie teatrzyku kamishibai. Nagrody dla zwycięzców zakupiono dzięki dotacji od Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska. Edycja 2022: Słowiańskie ścieżki. Inne zadanie realizowane dzięki tej dotacji to zaprojektowanie i wykonanie gry planszowej *Złapać ducha!*. Zajęcia odbyły się w trakcie wakacji, wzięła w nich udział młodzież ze świetlicy Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny.

W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek Filia nr 5 zorganizowała konkurs *Twórczość Marii Konopnickiej. Nawiązania plastyczne i literackie* skierowany do dzieci w wieku od 5 do 12 roku życia.

Z okazji 760-lecia lokacji Czeladzi Czytelnia Naukowa ogłosiła konkurs literacki dla uczniów klas 5 – 8 szkoły podstawowej *Niezapomniana Czeladź*. Nagrody dla laureatów zostały wręczone podczas uroczystego otwarcia czeladzkich plenerowych biblioteczek w Parku Prochownia.

W 2022 roku kontynuowano cykl zajęć plastycznych *Dla chcącego nic trudnego*. Comiesięczne warsztaty były skierowane do dzieci w wieku od 6 do 12 lat i cieszyły się dużym zainteresowaniem. Ich uczestnicy udowodnili, że nie trzeba być artystą plastykiem, żeby powstały wspaniałe i niepowtarzalne dzieła.

Jedną z ciekawszych form promocji biblioteki wśród młodych mieszkańców Czeladzi są spotkania w Filii nr 2 *Dwójkowego Klubu Gier Planszowych Od Juniora do Seniora*. Raz w miesiącu wszyscy miłośnicy planszówek mogą się spotkać i skorzystać z szerokiej oferty gier planszowych i towarzyskich dostępnych w placówce. Filia oferuje planszówki przeznaczone dla graczy w każdym wieku, zapewniając wspaniałą

rozrywkę dzieciom, młodzieży oraz dorosłym. Można z nich korzystać na miejscu lub wypożyczać je do domu.

Autorskim projektem bibliotekarek z Filii nr 2 są spotkania Dyskusyjnego Klubu Edukacyjnego – JA CZYTAM, w których uczestniczą uczniowie czeladzkich szkół podstawowych. Tematy proponowanych zajęć są bardzo różne, począwszy od ciekawostek o wybranych krajach, po zapoznanie się z postaciami polskich laureatów nagrody Nobla. Na lekcjach bibliotecznych dzieci oglądają krótkie prezentacje i filmy, uczą się wyszukiwania informacji na wybrane tematy i wykonują różne prace plastyczne.

W 2022 roku w ofercie biblioteki znalazły się także spotkania z ciekawymi ludźmi, przeznaczone głównie dla młodzieży, m.in.:

- Jak powstaje prasa – opowiadania drukarza o jego pracy, wycieczka młodzieży do drukarni
- spotkanie z Agnieszką Żarecką – certyfikowanym trenerem, coachem i psychologiem, absolwentką studiów psychologicznych, która napisała poradniki dla młodzieży z cyklu *Supermoce Nastolatków*

W lutym, w czasie trwania ferii zimowych, dla najmłodszych zorganizowaliśmy Ferie z planszówką oraz zajęcia plastyczne. Podczas warsztatów twórczych dzieci rozwijały swoją kreatywność, pomysłowość oraz wyobraźnię. Nie zabrakło również różnego rodzaju łamigłówek, rebusów, kalamburów i gier planszowych, przy których dzieci ćwiczyły sprawność umysłową, spostrzegawczość oraz logiczne myślenie.

Dużo działa się także w trakcie trwania Tygodnia Bibliotek 2022. Biblioteka to magiczne miejsce, dzięki któremu można podróżować w czasie i przestrzeni. I dlatego w Tygodniu Bibliotek 2022, który w tym roku odbywał się pod hasłem *Biblioteka – świat w jednym miejscu*, każdego dnia zabieraliśmy dzieci w inne miejsce. Przez 5 kolejnych dni nasi młodzi odkrywcy mogli przenieść się w dalekie przestworza galaktyki, do pachnących przyprawami Indii (gdzie wykonywali kolorowe rangole), do magicznego świata teatru, do czasów prehistorycznych oraz do odległych i egzotycznych Chin.

We wrześniu w Czeladzi odbywały się Targi Zajęć Pozalekcyjnych. Z tej okazji bibliotekarki z Wypożyczalni dla Dzieci i Młodzieży i Filii nr 2 przygotowały prezentację multimedialną oraz warsztaty i zajęcia dla najmłodszych. Dzieci odwiedzające w tym dniu stoisko biblioteki poznały kamishibai - teatrzyk ukryty w drewnianej skrzynce i obejrzały kilka bajek. Grały też w gry planszowe, malowały wesole balony i rozwiązywały zagadki. Dzięki przygotowanej prezentacji młodzi uczestnicy targów wraz z opiekunami mogli zapoznać się z szeroką ofertą zajęć i aktywności proponowanych przez bibliotekę.

Dla przedszkolaków oraz uczniów w roku sprawozdawczym organizowane były także zajęcia literacko-edukacyjne i literacko-plastyczne. Tematy zajęć były zgodne z typowymi i nietypowymi świętami zamieszczonymi w kalendarium na 2022 rok lub ustalone w porozumieniu z wychowawcami dzieci biorące udział w lekcjach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 9 spotkań działającego w Bibliotece Głównej Dyskusyjnego Klubu Książki dla Młodzieży Dwukropek. Działa on w ramach ogólnopolskiego programu Instytutu Książki promującego czytelnictwo. Na comiesięcznych spotkaniach z młodzieżą prowadzone są swobodne rozmowy o wspólnie czytanych książkach oraz o życiu kulturalnym naszej małej społeczności.

Kopalnia Kultury

Kopalnia Kultury – dział Biblioteki zajmujący się promocją i organizacją imprez kulturalnych, w tym promujących czytelnictwo i kulturę słowa - rozpoczął swoją działalność 2.01.2017 r. Głównym celem działania Kopalni jest organizacja imprez kulturalnych dla lokalnej społeczności oraz działań edukacyjnych. Kopalnia pełni funkcję domu kultury, stąd szeroki wachlarz działań podejmowanych od początku jej istnienia.

W 2022 roku działalność Kopalni Kultury obejmowała organizację koncertów, spektakli teatralnych i seansów filmowych dla dzieci i dorosłych oraz wykładów i zajęć dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Czeladzi. Ponadto w Sali Widowiskowej odbywały się uroczystości jednostek miejskich. Prowadzona była także działalność edukacyjna dla najmłodszych: zajęcia umuzykalniające i warsztaty teatralne.

Kino Kopalni Kultury działa weekendowo (od piątku do niedzieli) i cieszy się zainteresowaniem mieszkańców Czeladzi oraz miast ościennych. W okresie ferii oraz wakacji Kopalnia zapraszała na bezpłatne seanse w ramach akcji *Ferie z kinem KK* i *Filmowe lato w KK*. W kwietniu zorganizowano specjalny bezpłatny seans dla dzieci z Ukrainy. Z kina Kopalni Kultury skorzystało łącznie 5.370 osób.

W 2022 roku zorganizowano specjalne seanse filmowe, dedykowane szkołom i przedszkolom (np. z okazji Dnia Kobiet, Dnia Chłopaka, Dnia Dziecka oraz Mikołaja). W kwietniu odbył specjalny bezpłatny seans dla dzieci z Ukrainy.

Inne wydarzenia kulturalne, które odbyły się w Kopalni Kultury to m.in.:

- Here on Earth – koncert muzyki progresywnej, skierowany głównie do młodzieży,
- Lekcje z Filharmonią Śląską – comiesięczne wydarzenia dla szkół i przedszkoli,
- „Poranki w Kopalni Kultury”, spektakle teatralne dla najmłodszych (odbywały się raz w miesiącu),

- koncert NutkoSfera i DrobNutki – CeZik dzieciom akustycznie,
- spektakle teatralne dla szkół:
 - ✓ Katolicki Teatr Edukacji: Mojżesz Księżę z Egiptu, Piotruś i piraci, Hobbit
 - ✓ Centrum Teatralne: Czerwony Kapturek
 - ✓ Ekologiczny Kapturek – spektakl w wykonaniu uczestników warsztatów teatralnych Kopalni Kultury
 - ✓ teatrzyk profilaktyczny: Pan Twardowski, Przygody Pippi.

Prowadzono też działania edukacyjne w formie zajęć cyklicznych:

- ✓ zajęcia umuzykalniające dla dzieci od 3 do 9 lat rozwijające słuch i poczucie rytmu, koordynację ruchu i pracę w grupie,
- ✓ warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży w wieku od 8 do 15 lat (w ramach zajęć dzieci poznawały techniki teatralne, ćwiczyły prawidłową dykcję, wymowę i emisję głosu, uczyły się pracować zespołowo, oswajały się ze sceną i występami publicznymi)
- ✓ warsztaty wokalne dla młodzieży w wieku od 12 do 16 lat (w ramach zajęć młodzież kształciła umiejętność posługiwania się głosem, ćwiczyła emisję, dykcję, interpretację utworów, oswajała się ze sceną i publicznymi występami).

W 2022 r. odbyła się piąta edycja Przeglądu Czeladzkie Talenty organizowanego przez Kopalnię Kultury. Wydarzenie odbywało się pod Honorowym Patronatem Burmistrza Czeladzi Zbigniewa Szaleńca. Było skierowane utalentowanych muzycznie lub plastycznie dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 lat. Laureaci konkursu muzycznego mogli zaprezentować się szerokiej publiczności na koncercie podczas Dni Czeladzi. Natomiast w Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej odbył się wernisaż najlepszych prac plastycznych.

W roku 2022 w wydarzeniach Kopalni Kultury uczestniczyło łącznie 21.228 osób.

5.2.2. Spotkania autorskie - nazwiska zaproszonych – w podziale na stacjonarne i online

W roku sprawozdawczym odbyły się cztery spotkania autorskie dla dzieci młodzieży. W ramach projektu *Czym skorupka za młodu nasiąknie...* dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zrealizowano dwa spotkania uczniów klas III, V i VI z Marcinem Koziółem.

Natomiast w cyklu Spotkania z ciekawymi ludźmi odbyły się dwa spotkania autorskie uczniów klas VII z Agnieszką Żarecką - autorką serii książek „Supermoce nastolatków”. Na spotkaniu opowiadała ona o efektywnym planowaniu i realizacji codziennych obowiązków oraz dawała uczestnikom wskazówki pomagające zrealizować postawione sobie przez nich cele.

5.2.3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział w podziale na stacjonarne i online.

Akcje stacjonarne

W 2022 roku po raz kolejny wszystkie filie czeladzkiej księżnicy wzięły udział w projekcie „Mała książka – wielki człowiek”, którego inicjatorem jest Instytut Książki. Akcja skierowana jest do dzieci przedszkolnych 3-6 lat. W tym roku po raz pierwszy biblioteki otrzymały także książki w języku ukraińskim, aby w zabawie mogły wziąć udział dzieci z Ukrainy. Każdy młody czytelnik, który przychodził do biblioteki otrzymywał w prezencie Wyprawkę Czytelniczą oraz Kartę Małego Czytelnika, na którą zbiera naklejki. Kampania społeczna „Mała książka – wielki człowiek” została dofinansowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

O wielu lat nasza bibliotekę bierze udział w akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Bibliotekarki odwiedzają czeladzkie przedszkola i szkoły i czytają wartościowe teksty literackie dla dzieci, a potem rozmawiają na ich temat. Głośne czytanie to jedna z najbardziej popularnych form promocji czytelnictwa wśród młodych czytelników.

Akcje online

Z okazji Dnia Języka Ojczystego ogłoszono na Facebooku konkurs skierowany do dzieci i młodzieży. Opublikowano utwór składający się z fragmentów czterech wierszy Marii Konopnickiej. Zadaniem uczestników było odgadnięcie tytułów oryginalnych utworów.

5.2.4. Zainteresowanie ofertą biblioteki przez dzieci i młodzież z Ukrainy: prosimy opisać czy korzystają, jak często. Czy wykazują największe zainteresowanie itp.

W 2022 roku bibliotekarki czeladzkiej księżnicy włączyły się do akcji Biblioteka Przyjazna Ukrainie i skierowały swoją ofertę do ukraińskich dzieci i młodzieży. Na drzwiach placówek umieszczono serduszka z flagą ukraińską, aby w ten sposób przekazać swoje wsparcie narodowi ukraińskiemu i wyrazić sprzeciw wobec wojny. W ramach integracji polsko-ukraińskiej Filia nr 2 zapraszała najmłodszych na cykliczne

zajęcia Dwójkowego Klubu Planszówek „Od Juniora do Seniora”. Szczegółowe informacje na temat spotkań pojawiały się na stronie www i Facebooku biblioteki w języku polskim oraz ukraińskim.

Młodzi obywatele Ukrainy korzystali z oferty bibliotecznej sporadycznie i częściej z czytelnicy niż wypożyczalni. Przychodzili, aby pograć w gry planszowe, pobawić się, porysować i pokolorować kolorowanki z legendami krakowskimi i warszawskimi w języku ukraińskim. Kilka osób korzystało z książek w języku polskim, aby oswoić się z językiem polskim. Uchodźcy chętnie surfowali po Internecie i korzystali z drukarki i skanera.

5.3. Działalność wydawnicza Biblioteki (jeśli jest prowadzona – proszę podać tytuły wydanych książek) – nie dotyczy

5.4. Działalność informacyjna Biblioteki. Bibliografie, bazy danych, katalogi, informatory, serwisy informacyjne itp. Informacja regionalna.

W 2022 r. w czytelnicy udzielono 4 767 informacji, czyli o 1106 mniej niż w roku poprzednim. Stałą grupę użytkowników czytelnicy stanowią osoby korzystające z prasy codziennej, tygodniowej i miesięcznej (czytając na miejscu lub wypożyczając do domu). Po informacje z internetu przychodziły osoby w różnym wieku. Użytkownicy oczekiwali pomocy w wyszukiwaniu materiałów, drukowaniu, skanowaniu lub wysyłaniu e-maili. Działalność informacyjna placówek polegała głównie na wyszukiwaniu i sprawdzaniu książek z katalogów własnych oraz bibliotek miast ościennych. Część czytelnicy potrzebuje również informacji i pomocy przy obsłudze bazy Infor Lex.

W Czytelni Naukowej gromadzone są publikacje oraz różnego rodzaju materiały, które swoim zasięgiem i tematyką związane są z lokalnym życiem i kulturą Czeladzi. Na stronie internetowej biblioteki znajduje się zakładka, w której zamieszczono Bibliografię Czeladzi za lata 1937-2008. Celem niniejszej pracy było zebranie i uporządkowanie bibliografii dotyczącej „naszej małej ojczyzny”. W spisie bibliograficznym wykorzystano materiały należące do zbiorów Czytelni Naukowej. Bibliografia powstała na podstawie danych zawartych w katalogach i kartotekach bibliotecznych czeladzkiej księżnicy i nie jest opracowaniem zamkniętym. W Czytelni nadal są prowadzone prace nad uzupełnieniem bibliografii o materiały, które ukazały się po 2008 roku. Na podstawie tej bibliografii, katalogu bibliotecznego oraz własnej wiedzy i doświadczeń pracownicy Czytelni udzielają informacji regionalnej.

W kwietniu 2021 roku czeladzka księżnica przystąpiła do nowej usługi dostępu do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych (CWPN) Academica, utworzonej przez Bibliotekę Narodową. Academica udostępnia zasoby cyfrowe Biblioteki

Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy. Umożliwia bezpłatny dostęp do ponad 3,7 miliona publikacji, zarówno z zasobów z domeny publicznej, które są udostępniane na wolnych licencjach lub w oparciu o licencje udzielone BN, jak i ze zbiorów objętych ochroną prawa autorskiego. Korzystać z tej usługi może każdy: zarówno osoby poszukujące publikacji naukowych i popularnonaukowych z różnych dziedzin wiedzy, jak też wielbiciele beletrystyki. Terminal do korzystania z zasobów tej Cyfrowej Wypożyczalni znajduje się w Czytelni Naukowej.

Biblioteka w Czeladzi tworzy katalog księgozbioru w systemie bibliotecznym SOWA. Katalog OPAC jest publicznie dostępny na stronie internetowej biblioteki i umożliwia (za pomocą wyszukiwania prostego lub zaawansowanego) dotarcie do dokumentów na dany temat.

Przez katalog księgozbioru czytelnicy mogą się zalogować na swoje konto czytelnika i m.in. samodzielnie aktualizować swoje dane osobowe, sprawdzić listę aktualnie wypożyczonych pozycji i samodzielnie je prolongować, zarezerwować lub zamówić poszukiwane materiały biblioteczne, sprawdzić historię wypożyczeń.

Od 2009 roku MBP w Czeladzi współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową. Do chwili obecnej zdigitalizowano 253 publikacje, w tym w roku sprawozdawczym - jedną.

5.5. Promocja działalności biblioteki. Biblioteka w Internecie (strona www, media społecznościowe, blogi itp.) – stan faktyczny i plany na przyszłość

Promocja działalności biblioteki odbywa się poprzez informacje umieszczane na stronie internetowej biblioteki i na stronie internetowej Urzędu Miasta Czeladź. Ponadto biblioteka prowadzi konta na Facebooku, Instagramie, Twitterze i You Tube. Filia nr 1 prowadzi również blog. Za pomocą tych narzędzi informujemy o wydarzeniach organizowanych w naszej instytucji, umieszczamy wzmianki o nowościach, bestsellerach a także akcjach przeznaczonych dla czytelników. Zgodnie z planem, w 2021 roku ujednociono Instagram od strony graficznej. Za pomocą Facebooka staraliśmy się też dotrzeć do młodszych czytelników, tworząc gry i zabawy zachęcające do korzystania z biblioteki.

Przed czeladzką księżniczką drugi rok stoją dwie Zaczytane Ławki. Stanowią one część Zaczytanego Szlaku, będącego nietypową formą promocji czytelnictwa. Mają kształt otwartej książki i wyglądem oraz nazwą nawiązują do czeladzkich legend.

Z myślą o wygodzie czytelników, przy wejściu do Biblioteki Głównej zamontowano wrzutnię. Jest ona dużym udogodnieniem dla czytelników, którzy mogą zwrócić książki poza godzinami pracy biblioteki.

Formą promocji działalności biblioteki i jej zbiorów są również artykuły drukowane w miesięczniku samorządowym *Echo Czeladzi*.

5.6. Podejmowanie aktywności w zakresie przeciwdziałania dezinformacjom i fakenewsom. Czy biblioteka podejmuje takie działania? Jeśli tak, to jakie?

W 2022 roku biblioteka nie prowadziła działań w zakresie przeciwdziałania dezinformacji i fakenewsom.

6. Obsługa osób niepełnosprawnych i specjalnych grup użytkowników

6.1. Stan i ocena działalności filii i punktów bibliotecznych w szpitalach, domach opieki, aresztach. – nie dotyczy

6.2. Liczba czytelników i wypożyczeń:

- w filiach szpitalnych – nie dotyczy
- w punktach bibliotecznych usytuowanych w szpitalach – nie dotyczy
- w domach opieki społecznej – nie dotyczy
- w aresztach – nie dotyczy

6.3. Zbiory dla czytelników niepełnosprawnych:

- liczba tytułów tzw. książek mówionych - 125 (stan na 31.12.2022 r.), 175 (w ciągu całego 2022 roku)
- liczba tytułów audiobooków wg stanu inwentarza – 1346 na 1523 płytach
- liczba książek z dużą czcionką (przybliżona) – 132

W 2022 r. przybyło 126 egz. książki mówionej (audiobooków) oraz 17 wol. książek serii Duże Litery (książki są wydane w większym formacie i z większą czcionką).

Od 1998 roku Wypożyczalnia dla Dorosłych prowadzi dział z książką mówioną. W 2022 roku praca z czytelnikiem niewidomym i słabowidzącym była kontynuowana, podobnie jak współpraca z Działem Zbiorów dla Niewidomych Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w Warszawie.

Dane liczbowe charakteryzujące czytelnictwo w dziale książki mówionej (stan na dzień 31.12.2022 r.):

Opis	Liczba
Liczba zbiorów książki mówionej	125 tytułów (1.509 kaset)
Liczba zarejestrowanych czytelników	1
Liczba odwiedzin:	7
Liczba wypożyczeń	62 (842 kasety)

W dziale z książką mówioną znajdowało się na koniec roku sprawozdawczego 125 tytułów (1.509 kaset). Zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez czytelników były to książki: sensacyjne, kryminały, obyczajowe, biograficzne, historyczne i romanse. Liczba tytułów książki mówionej udostępnionych czytelnikom w całym 2022 roku była wyższa i wynosiła 175 pozycji (2.185 kaset), gdyż jeden raz w ciągu roku wyczytane (wysłuchane) tytuły zostały wymienione na nowe w ramach współpracy z Działem Zbiorów dla Niewidomych w Warszawie.

W 2022 roku liczba czytelników zainteresowanych książką mówioną w porównaniu z rokiem ubiegłym nie zmieniła się. Regularnie i systematycznie z książki mówionej korzystała tylko jedna osoba.

W ostatnich latach brak zainteresowania książką mówioną spowodowany był systematycznym zmniejszaniem się liczby czytelników, jak również coraz większym zainteresowaniem czytelników audiobookami, które są bardziej poręczne i lżejsze do przenoszenia niż ciężkie, zajmujące dużo miejsca i łatwo psujące się kasety magnetofonowe. Użytkownikami książki mówionej były od wielu lat te same osoby, w większości starsze, schorowane, nie wychodzące z domu, zaopatrywane w lekturę przez członków rodziny. Z rozmów z tymi osobami wynikało, że są przyzwyczajone do tej formy książek, nie są zainteresowane audiobookami, a lektura stanowi ich jedyną rozrywkę i formę spędzania czasu. Liczba czytelników książki mówionej zmniejszała się rokrocznie z powodu zgonów czytelników lub pogorszenia się ich stanu zdrowia. Innym powodem zaprzestania korzystania z książki mówionej sygnalizowanym przez czytelników była awaria sprzętu odtwarzającego, a ceny nowego stanowiły dla nich barierę finansową. Można wnioskować, że sytuacja naszego działu z książką mówioną nie jest odosobniona, gdyż Dział Zbiorów dla Niewidomych w Warszawie nie inwestuje już w nowe nagrania książek na kasetach magnetofonowych. Ostatnie, najnowsze książki pochodzą z 2011 roku.

6.4. Czy Biblioteka wzbogaciła się w 2022 roku o stanowiska komputerowe lub inne sprzęty przeznaczone i ułatwiające korzystanie z instytucji osobom z dysfunkcją wzroku. Jeżeli tak, to jakie?

Biblioteka nie udostępniła stanowisk komputerowych osobom z dysfunkcją wzroku.

6.5. Formy pracy i działania Biblioteki na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnościami, seniorów i innych osób z grup zagrożonych wykluczeniem, współpraca Biblioteki z instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się działalnością na rzecz tych grup, w jaki sposób Biblioteka promuje swoje usługi wśród osób niepełnosprawnych.

Największe znaczenie w zakresie przystosowania lokalu bibliotecznego (Biblioteki Głównej) do potrzeb osób z niepełnosprawnościami miał montaż windy od poziomu -1, gdzie często odbywają się wydarzenia i spotkania biblioteczne oraz zajęcia dla słuchaczy UTW, do poziomu +1, gdzie znajduje się wypożyczalnia dla dorosłych.

Ponadto przy ladzie biblioteczej w Czytelni Naukowej została zainstalowana pętla indukcyjna jako kolejny element dostosowania placówki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pętla indukcyjna jest jednym ze środków wspomagania słuchu dedykowana osobom niedosłyszącym, posługującym się aparatami słuchowymi. Wycisza wszelkiego rodzaju zakłócenia, szумы oraz zniekształcenia akustyczne i jest w stanie przekazać informację „wprost do ucha” osoby niedosłyszącej.

Formy pracy i działania MBP w Czeladzi na rzecz seniorów, osób chorych i z niepełnosprawnościami to:

- ✓ prowadzenie działu z książką mówioną we współpracy z Działem Zbiorów dla Niewidomych Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w Warszawie (w Wypożyczalni dla Dorosłych),
- ✓ systematyczne powiększanie liczby książek z dużą czcionką,
- ✓ wykorzystanie elementów biblioterapii w czasie obsługi za ladą osób starszych (wysłuchanie indywidualnych historii, dobranie odpowiedniej literatury),
- ✓ kierowanie indywidualnych zaproszeń na imprezy biblioteczne ze szczególnym uwzględnieniem seniorów,
- ✓ współpraca z Domem Pomocy Społecznej SENIOR w Czeladzi, polegająca na doborze lektury i wypożyczaniu książek dla podopiecznych SENIORA za pośrednictwem pracowników socjalnych oraz organizacji spotkań, mi.in. Soundwalk kulturalny,
- ✓ usługa „Książka na telefon”, czyli dostarczanie książek osobom, które z różnych względów nie mogą same przyjść do biblioteki,
- ✓ pomoc przy korzystaniu z internetu, skanowaniu i drukowaniu potrzebnych materiałów,

- ✓ organizowanie warsztatów rękodzieła: tworzenie otulaczy na okno, wiosennych stroików, zaplatania gaików. Warsztaty te miały na celu integrację starszych osób, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ćwiczenia manualne,
- ✓ zajęcia tai-chi,
- ✓ warsztaty florystyczne
- ✓ ćwiczenia ruchowe dla seniorów odbywające się w Filii nr1, w ramach tzw. Słowiańskiej gimnastyki – przeznaczone wyłącznie dla kobiet (system składa się z 27 ćwiczeń, które przyporządkowane są do trzech stref ciała: górnej, środkowej i dolnej),
- ✓ na spotkanie *Na rozstajnych drogach. Opowieści o demonach słowiańskich* (odbywało się w Kopalni Kultury) zorganizowano przejazd dla osób starszych i niepełnosprawnych. Poza tym, mając na uwadze potrzeby osób niesłyszących i niedosłyszących zatrudniono tłumacza Polskiego Języka Migowego,
- ✓ cykliczne zajęcia wokalne dla seniorów – w ramach zajęć seniorzy pracują nad poprawą swoich możliwości głosowych oraz aktywnie spędzają wolny czas,
- ✓ warsztaty Zagłębie Aktywnego Seniora,
- ✓ spektakle teatralne: *Dożywocie*, *Kobieta idealna*, *Mayday* - widownia Kopalni Kultury przystosowana jest do obsługi osób z niepełnosprawnościami,
- ✓ spotkania w ramach Czeladzkich Spotkań Medycznych, m.in. z kardiologiem, pulmonologiem,
- ✓ organizacja różnego rodzaju koncertów, na które zapraszani są także seniorzy i osoby niepełnosprawne, m.in.: *Lubię wracać tam, gdzie byłem* (polska muzyka lat 80 i 90), koncert zespołu *Baciary*, *Wieczór kolędowy Fundacji Pełni Mocy do Pomocy*,
- ✓ występ Amatorskiego Teatru Międzypokoleniowego AT(e) art(e)M działającego przy UTW *Życie jest zbyt krótkie, więc śmieć się głośno dopóki masz wszystkie zęby*,
- ✓ Festiwal Filmowy *Złote Piaski* – współorganizacja ze Środowiskowym Domem Samopomocy *Ostoja*.

W roku sprawozdawczym czeladzkie bibliotekarki współpracowały z nauczycielami i dziećmi z przedszkola i szkoły podstawowej znajdującymi się na terenie Zespołu Szkół Specjalnych, w którym przebywają dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Zapraszane były one na zajęcia literacko-plastyczne oraz zajęcia edukacyjne, podczas których przekazywaliśmy im

różne ciekawe informacje. Oto niektóre tematy zajęć: *Babcia, dziadek to jest to!*, *Bezpieczeństwo w sieci*, *Przygody szpaka Kajtka* – poznajemy ptaki.

Starsza młodzież z Zespołu Szkół Specjalnych uczestniczyła w zajęciach biblioterapeutycznych: *Jak sobie radzić ze złością?*, *Czytanie jest super*.

Ponadto w ramach współpracy bibliotekarki Filii Dziecięcej zostały zaproszone do Oddziału Przedszkolnego w ZSS na warsztaty *O emocjach*, podczas których rozmawiały o uczuciach i emocjach, czytały książeczki o jednorożcu Guciu i wspólnie z dziećmi oglądały książkę pop-up *Kolorowy potwór*, która dostarczyła wielu bodźców do zabawy. Poprzez oglądanie wystających elementów cała lektura stała się dla przedszkolaków o wiele bardziej zaskakująca i fascynująca.

Również Filia nr 1 współpracuje z Miejskim Zespołem Szkół Specjalnych, prowadząc dla uczniów zajęcia biblioteczne (np. Wiosenne kolory) – odbyło się osiem spotkań. Przeprowadzono także pięć zajęć literacko-plastycznych dla młodzieży ze świetlicy Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny (np. Ferie z kryminałem) i dziewięć lekcji dla grupy integracyjnej 6-latków z Przedszkola nr 7.

Od 2011 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi jest organizatorem i koordynatorem Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Czeladzi. Misją UTW jest przede wszystkim edukacja, możliwość rozwoju zainteresowań, inspiracja do podejmowania nowych wyzwań, aktywizacja społeczna oraz propagowanie zdrowego trybu życia wśród czeladzkich Seniorów. Oferta nasza skierowana jest do osób w kategorii wiekowej 50+. W roku sprawozdawczym (rok akademicki 2022/2023) liczba zapisanych słuchaczy to 328 osób.

W roku 2022 słuchacze UTW w Czeladzi mieli możliwość wzięcia udziału w 22 wykładach/spotkaniach/wydarzeniach/, w formie stacjonarnej, przygotowanych przez naszego partnera Akademię WSB w Dąbrowie Górniczej, Koordynatora UTW Czeladź oraz partnerów współpracujących z UTW Czeladź. Tematyka obejmowała różne dziedziny nauki m.in.: psychologię, socjologię, turystykę, historię, geografę, muzykę, sztukę, taniec, ekologię czy kulinaria. Wykłady odbywały się stacjonarnie w Kopalni Kultury w Czeladzi.

Przykładowe tematy wykładów to: *Moja podróż na Pik Lenina*, *Sztuka w czasie pandemii*, *Nie tylko w starym kinie*, czyli słów kilka o modzie damskiej lat 20., 30. i 40. XX wieku, *Rośliny, które zjadają owady i pająki*.

Przykłady działań dodatkowych organizowanych przez koordynatora UTW i instytucje współpracujące:

- ✓ spektakle: *Opowieść wigilijna*, *Zemsta*,

- ✓ koncert Piotra Rubika,
- ✓ wyjazd na XIV Międzynarodową Olimpiadę Sportową Seniorów *Trzeci Wiek na Start*,
- ✓ występ zespołu muzycznego,
- ✓ czeladzkie Senioralia 2022,
- ✓ turniej boule – 6 osobowa reprezentacja UTW Czeladź wraz z kibicami wzięła udział w wyjazdowym turnieju boule zorganizowanym przez Wojkowicki Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- ✓ *Babskie pogaduszki* - komedia prozą i wierszem w wykonaniu Teatru Seniora UTW.

W 2022 roku słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku mieli możliwość uczestniczenia w cyklicznych szkoleniach:

- ✓ spotkaniach amatorskiego teatru AT(e) art(e)M,
- ✓ kursie tańca liniowego – zajęcia utrwalające,
- ✓ zajęciach muzycznych dla Seniora,
- ✓ zajęciach z rehabilitantem,
- ✓ zajęciach *Joga dla Seniora*,
- ✓ zajęciach gimnastyki kondycyjnej,
- ✓ zajęciach muzycznych dla Seniora,
- ✓ rozgrywkach Rummikub Cafe,
- ✓ zajęciach na basenie.

Dla słuchaczy czeladzkiego uniwersytetu prowadzone były także cotygodniowe, nieodpłatne zajęcia:

- ✓ z języka angielskiego (3 grupy, 3 różne poziomy zawansowania – poziom podstawowy, średniozaawansowany i zaawansowany),
- ✓ z języka niemieckiego (2 grupy, dla początkujących i średniozaawansowanych),
- ✓ z języka włoskiego (2 grupy, dla początkujących i średniozaawansowanych)
- ✓ Komputer bez barier wiekowych - . – cykl szkoleń dla seniorów z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu, ta forma pracy ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób w wieku 50+

7. Stan organizacyjny i działalność Biblioteki stopnia powiatowego (opisują tylko biblioteki wypełniające zadania na rzecz bibliotek w powiecie) – nie dotyczy

8. Sprawy kadrowe i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

8.1. Ogólna ocena stanu zatrudnienia, wynagrodzenia, przygotowania zawodowego pracowników.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. MPB w Czeladzi zatrudniała 32 osób (było to 30,75 etatu przeliczeniowego). Dane według złożonego sprawozdania statystycznego.

Grupa pracowników	Liczba osób
Pracownicy merytoryczni	15
Pracownicy administracyjni (w tym Pracownicy Kopalni Kultury -5 osób)	13
Pracownicy obsługi (w tym pracownicy Kopalni Kultury – 1 osoba)	4
Razem liczba zatrudnionych osób	32

Kadra bibliotekarska jest stała, dobrze przygotowana do wykonywania swojego zawodu:

- 11 osób posiada wykształcenie wyższe bibliotekarskie
- 3 osoby posiadają wykształcenie wyższe
- 1 osoba posiada wykształcenie na poziomie studium bibliotekarskiego

W roku sprawozdawczym, odbyły się praktyki zawodowe:

- Zespół Szkół Elektronicznych i Informatycznych w Sosnowcu - 1 osoba
- Niepubliczna Szkoła Policealna Centrum Nauki i Biznesu *Żak* w Sosnowcu- 1 osoba.

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Będzinie staż odbywały 2 osoby bezrobotne. Biblioteka nie współpracowała z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej ani w ramach wolontariatu.

8.2. Średnia płaca brutto w przeliczeniu na etat z uwzględnieniem wszystkich składników: tzn. płaca zasadnicza, dodatki: funkcyjny, stażowy, inne, premie (bez nagród)

- pracowników merytorycznych – 4.002,89 zł
- pracowników administracyjnych – 5.159,45 zł
- pracowników obsługi – 3.629,74 zł

Ustawowe podniesienie minimalnych wynagrodzeń przy jednoczesnym braku zabezpieczenia środków finansowych na ten cel w instytucjach kultury spowodowało i w dalszym ciągu powoduje, że zanikły istotne różnice w systemie wynagrodzeń.

Płace wszystkich pracowników są prawie na tym samym poziomie, niezależnie od różnic w wykształceniu, doświadczeniu zawodowym i przede wszystkim wykonywanych obowiązkach. Podwyżki wynagrodzeń zaplanowane na 2023 rok jeszcze mocniej wyeksponowały to zjawisko.

Taki stan rzeczy stanowi realne zagrożenie odpływu wykwalifikowanych pracowników do innych zawodów lub firm, które prowadząc działalność dochodową będą mogły zapewnić im lepsze warunki finansowe. Instytucje kultury, a szczególnie biblioteki, działają wyłącznie w oparciu o otrzymane dotacje.

8.3. **Udział pracowników w różnych formach doskonalenia (kursy, szkolenia, konferencje) – tematyka, organizatorzy (stacjonarnie i online)**

Nazwa szkolenia	Organizator	Liczba osób
Dobrze jest działać, czyli o skutecznym planowaniu i sprawdzaniu efektów działań – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Kawa z dwiema siostrami	Wydawnictwo <i>Dwie Siostry</i> Al. 3 Maja 2 00-391 Warszawa	2 osoby
Co z nami, co przed nami – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Ebookpoint Biblio	Helion Sp. z o.o.	2 osoby
Nie siedź- siecuj!	Biblioteka Śląska 40- 021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
Konfiguracje automatycznych powiadomień czytelnika – monity (moduł wypożyczeni)	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie	4 osoby
Szkolenie z pierwszej pomocy	Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi	12 osób
Dobrze być widocznym i słyszalnym, czyli warsztaty o rzecznictwie – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	2 osoby
EDU-kawa z Dwiema Siostrami- Moc emocji	Wydawnictwo <i>Dwie Siostry</i> Al. 3 Maja 2 00-391 Warszawa	2 osoby
Projektowanie usług krok po kroku” – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	2 osoby
Gdzie są młodzi - czyli jak budować społeczność nastolatków wokół biblioteki korzystając, z ich ulubionych aplikacji Instagram, Tik Tok, YouTube, Snapchat i	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba

Nazwa szkolenia	Organizator	Liczba osób
inne – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda		
Obowiązek raportowania umów do rejestru Ministerstwa Finansów	Centrum Szkoleniowe Finanse Publiczne	1 osoba
Rzecznictwo w praktyce – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Obsługa systemu Academica	Academica Szkolenia	2 osoby
„Biblioteka – miejsce dla młodych ludzi” – webinarium z Olgą Napiontek	Fundacja Civis Polonus	1 osoba
„Włączanie młodych ludzi do programu biblioteki” – webinarium z Olgą Napiontek,	Fundacja Civis Polonus	1 osoba
Webinarium informacyjne Tygodnia Bibliotek 2022	Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	2 osoby
Ewaluacja w praktyce – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
EDU-kawa z Dwoma Siostrami- Podróże palcem po książce	Wydawnictwo <i>Dwie Siostry</i> Al. 3 Maja 2 00-391 Warszawa	2 osoby
Aktualne trendy w marketingu internetowym 2022 dla instytucji kultury	Good Books	1 osoba
EDU-kawa z Dwoma Siostrami- Zaczynamy się - lekcja polskiego z Biserką Ćejović	Wydawnictwo <i>Dwie Siostry</i> Al. 3 Maja 2 00-391 Warszawa	2 osoby
Zrób to sam! Jak samodzielnie tworzyć materiały graficzne w darmowych aplikacjach wykorzystaniem otwartych zasobów – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Dostępność na Facebooku. Tekst alternatywny i napisy	Good Books	1 osoba
Chmura, kalendarz..... – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – Warszawa	1 osoba
System SOWA- opracowanie książek w języku ukraińskim	Konsorcjum Bibliotek SOWA	2 osoby
Ostatnia prosta – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Trenuj z głową – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Viva La Literatura	Biblioteka Śląska Katowice	2 osoby

Nazwa szkolenia	Organizator	Liczba osób
	Plac Rady Europy 1	
Zrób to sam! Jak tworzyć materiały graficzne – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Tworzymy edukacyjny escape room w Genially	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Katowicach	1 osoba
Mała książka ,wielki człowiek	Instytut Książki	1 osoba
Jak zaprojektować dobry plakat wydarzenia kulturalnego	Good Books	1 osoba
Spotkanie na „Do widzenia” – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Jak promować na Facebooku	Good Books	2 osoby
„4. Runda Programu Rozwoju Bibliotek” Spotkanie sieciujące w Sopocie – warsztaty	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Wyjazd studyjny do MBP w Opolu (w ramach projektu „Nie siedź – sieciuj”,	Biblioteka Śląska 40- 021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
Wyjazd studyjny do MBP w Piekarach Śląskich (w ramach projektu „Nie siedź - sieciuj”,	Biblioteka Śląska 40- 021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
„Nie siedź – sieciuj” – webinarium	Biblioteka Śląska 40- 021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
„Legalne – nie(legalne) – prawo autorskie w bibliotece i w Internecie” – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba
Marketing biblioteczny krok po kroku” – Program Rozwoju Bibliotek 4. Runda	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	1 osoba

8.4. Potrzeby szkoleniowe pracowników bibliotek. Z czym bibliotekarze mają problem? Proszę wskazać obszary pracy, w którym występują problemy?

Pracownicy biblioteki zgłosili potrzebę szkoleń o następującej tematyce:

- ✓ programy graficzne i programy do obróbki zdjęć,
- ✓ nowe technologie w bibliotece (VR, AR, tablet, smartfon),
- ✓ gamifikacja literatury,
- ✓ warsztaty fotograficzne.

8.5. **Instruktorzy (miejscy, powiatowi) – liczba instruktorów, liczba etatów instruktorskich, zakres obowiązków, dodatek funkcyjny TAK/NIE.** – nie dotyczy

9. **Finansowanie**

9.1. **Wielkość budżetu Biblioteki w 2022 r.** – ogółem 3 014 685,15 zł

9.2. **Koszty utrzymania** ogółem 443 219,00 zł

9.3. **Dochody własne** ogółem 340 275,90 zł

9.4. **Darowizny rzeczowe** (wymienić co pozyskano np. książki, sprzęty) -
książki

9.5. **Inne środki finansowe pozyskane przez Bibliotekę** - ogółem, w tym
105 727,16 zł

9.5.1 Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- wysokość środków 38 428,50 zł
- tytuł programu, priorytetu, nazwa zadania: Partnerstwo dla książki, Promocja Czytelnictwa (Frapująca Biblioteka, Czym skorupka za młodu, Teatralne Wierszowanki, EtnoPolska)

9.5.2 Z fundacji (podać nazwę) – nie dotyczy

9.5.3 Z innych źródeł (podać z jakich) Urząd Miasta Czeladź

- wysokość środków 87 298,66 zł
- zajęcia wokalne, Lato w Mieście, Modernizacja budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czeladzi wraz z montażem windy – działania miękkie

9.5.4 tytuł projektu: Budżet partycypacyjny (obywatelski) – nie dotyczy